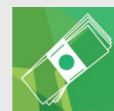

Специален доклад

Финансиране за устойчиво развитие —

необходими са повече последователни действия от страна на ЕС за пренасочване на финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Съдържание

	Точки
Кратко изложение	I—IX
Въведение	01—09
Обхват и подход на одита	10—14
Констатации и оценки	15—81
Действията от страна на ЕС във връзка с финансирането за устойчиво развитие са били необходими, но не решават всички основни въпроси	15—53
Планираните действия правилно са били фокусирани върху подобряването на прозрачността относно това кое е устойчиво	16—21
Мерките за отразяване на екологичната цена на свързаните с неустойчиво развитие дейности са недостатъчни	22—26
При много от мерките има забавяне и се изискват допълнителни стъпки, за да започнат да се изпълняват	27—53
Финансовото подпомагане от ЕС за инвестиции не се основава на прилагането на последователни критерии за устойчивост	54—81
ЕИБ играе важна роля при финансирането за устойчиво развитие	55—63
Подпомагането по ЕФСИ не е обхванало всички области, в които са най-необходими свързани с устойчивото развитие инвестиции	64—73
В бюджета на ЕС липсват последователни научнообосновани критерии за избягване на значителни вреди за околната среда	74—81
Заклучения и препоръки	82—91
Приложения	
Приложение I — Обхват на основните препоръки на експертната група на високо равнище в плана за действие	
Приложение II — Изпълнение и резултати от действията в плана за действие на ЕС	

Приложение III — Най-нови значими моменти, свързани с плана за действие

Приложение IV — Хронология на таксономията на ЕС

Приложение V — Национални планове в областта на енергетиката и климата: приблизителни оценки и представяне на нуждите от инвестиции на държавите членки

Приложение VI — Нова стратегия на Комисията за финансиране на прехода към устойчива икономика

Акроними и съкращения

Речник на термините

Отговори на Комисията и на ЕИБ

Хронология

Одитен екип

Кратко изложение

I През 2015 г. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки подписаха Парижкото споразумение за засилване на глобалните действия в отговор на заплахата от изменението на климата. Една от неговите цели е привеждане на капиталовите потоци в съответствие с целта за постигане на ниски емисии на парникови газове и устойчиво на климатичните изменения развитие. Налице е общо съгласие, че преходът към икономика с нулеви нетни емисии ще изисква значителни публични и частни инвестиции.

II През 2018 г. Комисията изготви план за действие за финансиране за устойчиво развитие, който включва мерки за пренасочване на частно финансиране към инвестиции за устойчиво развитие, мерки за управление на финансовите рискове във връзка с изменението на климата и мерки за подобряване на устойчивото корпоративно управление в частния сектор. Същевременно Комисията и Европейската инвестиционна банка продължават усилията за осигуряване на публична финансова подкрепа за инвестиции, свързани с устойчивото развитие, по-конкретно във връзка с действия в областта на климата.

III ЕСП провери дали Комисията предприема правилните действия за пренасочване на финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие. Одитът се съсредоточи върху това дали в плана за действие от 2018 г. са отразени ключовите въпроси във връзка с финансирането за устойчиво развитие и дали той се изпълнява по график. Освен това ЕСП разгледа дали финансовото подпомагане от ЕС се основава на последователни критерии за устойчивост и дали чрез него се подпомагат инвестиции за устойчиво развитие.

IV Докладът може да бъде използван при изпълнението на Стратегията за финансиране на прехода към устойчива икономика от 2021 г., който ще финализира и допълни мерките, предприети по плана за действие от 2018 г.

V ЕСП прави заключението, че са необходими повече и последователни действия от страна на ЕС за пренасочване на частно и публично финансиране към инвестиции за устойчиво развитие. Въпреки че Комисията е съсредоточила действията си върху повишаването на прозрачността на пазара, тя не е допълнила тези действия с мерки по отношение на разходите, произтичащи от икономически дейности, свързани с неустойчиво развитие. Освен това е необходимо Комисията да прилага последователни критерии при определянето на устойчивостта на

инвестициите, които подпомага от своя бюджет, и да насочва по-добре усилията за създаване на възможности за инвестиции за устойчиво развитие.

VI Що се отнася до специфичните регулаторни мерки, ЕСП установи, че планираните действия правилно са съсредоточени върху начина за подобряване на прозрачността — както за това кои инвестиции са устойчиви, така и как финансовият сектор и дружествата докладват за устойчивото развитие. При много от действията има забавяне и се изискват допълнителни стъпки, за да започнат да се изпълняват. По-конкретно има забавяне спрямо планираното при завършването на общата система за класификация на дейностите, свързани с устойчивото развитие (таксономията на ЕС), която формира базата за обозначаване (етикетиране) на финансовите продукти и за стандартизирано оповестяване от дружествата на информация във връзка с устойчивостта на дружествата. Според ЕСП тези мерки няма да бъдат напълно ефективни, докато не бъдат съпроводени от достатъчно мерки за отразяване на екологичните и социалните разходи на свързаните с неустойчиво развитие дейности.

VII Що се отнася до финансовата подкрепа от ЕС, ЕСП установи, че ЕИБ има важна роля за подпомагането на инвестиции за устойчиво развитие и за прилагането на таксономията на ЕС. Извършеният от ЕСП анализ на инвестиционното подпомагане по линия на Европейския фонд за стратегически инвестиции обаче показва, че той е предоставил по-малко подпомагане за действия в областта на климата в Централна и Източна Европа, където има съществена нужда, отколкото в други региони. В допълнение ЕСП установи твърде малка финансова помощ за проекти за адаптиране към изменението на климата, за които е трудно да бъдат привлечени частни финанси. Освен това ЕСП счита, че ЕС не е достатъчно активен по отношение на подпомагането за разработване на портфейл от проекти за устойчиво развитие и че не е използвал в пълна степен потенциала на националните планове в областта на енергетиката и климата за набелязване на възможности за инвестиции, свързани с устойчивото развитие.

VIII Също така констатирахме, че липсва последователно и обвързващо изискване за всички дейности, получаващи финансиране от ЕС, да прилагат принципа „ненанасяне на значителни вреди“. Липсват и изисквания в разходните програми на ЕС, различни от InvestEU, които да оценяват отделни инвестиционни проекти спрямо социални и екологични стандарти, сравними с тези, използвани от ЕИБ. Това означава, че за определяне на екологичната и социалната устойчивост на едни и същи дейности, финансирани от различни програми на ЕС, могат да се използват недостатъчно строги или различаващи се критерии. Нещо

повече, много от критериите, използвани за оценка и проследяване на приноса на бюджета на ЕС за целите в областта на климата, не са толкова строги и научнообосновани, колкото разработените за таксономията на ЕС.

IX ЕСП препоръчва на Комисията:

- да приключи мерките от плана за действие и да прецизира механизмите за съответствие и одит;
- да допринесе по по-добър начин за финансирането за устойчиво развитие посредством ценообразуването на емисиите на парникови газове;
- да докладва за свързаните с климата и околната среда резултати на InvestEU на ниво програми и проекти;
- да повиши усилията за създаване на портфейл от проекти за устойчиво развитие;
- да прилага последователно принципа „ненанасяне на значителни вреди“ и критериите от таксономията на ЕС във всички области на бюджета на ЕС;
- да извършва мониторинг и да докладва за резултатите от плана за действие и всички бъдещи стратегии.

Въведение

01 През 2015 г. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки подписаха Парижкото споразумение за засилване на глобалните действия в отговор на заплахата от изменението на климата. Една от неговите цели е „привеждане на капиталовите потоци в съответствие с целта за постигане на ниски емисии на парникови газове и устойчиво на климатичните изменения развитие“¹. ЕС и неговите държави членки са поели ангажимент да изпълняват Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие². ЕС е включил целите за опазване на околната среда и за устойчиво развитие в своите Договори и е поел ангажимент да подкрепя международните усилия за борба с изменението на климата.

02 Изменението на климата е признато за риск за стабилността на финансовата система³ и за икономиката като цяло. Последиците от изменението на климата не засягат само икономическото въздействие на все по-екстремните метеорологични явления или покачването на морското равнище („физически рискове“), а обхващат и риска от загуба на стойност на инвестициите поради промени в политическата, технологичната и правната рамка, свързани с борбата с изменението на климата („риск, свързан с прехода“) Стрес тестът на Европейската централна банка (ЕЦБ) на цялата икономика във връзка с климата показва, че въздействието на свързаните с климата рискове върху дружествата и банките може да породят дори рецесия или сътресение на финансовите пазари⁴.

03 Предизвикателството е как да се организира и финансира социално справедлив и екологично устойчив преход към неутрална по отношение на климата и устойчива икономика. Постигнато е общо съгласие, че преходът ще изисква значителни публични и частни инвестиции. Това ще изисква както увеличаване на финансирането за инвестиции, необходими за постигането на

¹ Организация на обединените нации, [Парижко споразумение](#), 2015 г.

² Европейска комисия, [EU approach to sustainable development](#) (Подход на ЕС към устойчивото развитие).

³ ЕЦБ, [Financial Stability Review](#) (Преглед на финансовата стабилност), май 2019 г.; Доклад на Съвета за финансова стабилност (FSB) [The implications of climate change for financial stability](#) (Последиствията от изменението на климата за финансовата стабилност).

⁴ ЕЦБ, [Shining a light on climate risks: the ECB's economy-wide climate stress test](#) (Изясняване на свързаните с климата рискове — стрес тестът на ЕЦБ на цялата икономика във връзка с климата), 2021 г.

въглеродно неутрална икономика, така и укрепване на финансовата стабилност чрез включване в стопанските и инвестиционните решения на съображения от екологичен, социален или управленски характер (т.е. „финансиране за устойчиво развитие“).

04 Комисията все още не е направила оценка за мащаба на общите инвестиции, необходими за един социално справедлив и екологично устойчив преход към неутрална по отношение на климата и устойчива икономика до 2050 г., обхващаща както смекчаване на последиците от изменението на климата, така и адаптиране към него (устойчивост спрямо изменението на климата). През 2020 г. Комисията е изчислила, че постигането на целта за намаляване на емисиите на парникови газове с 55 % до 2030 г. ще изисква допълнителни годишни инвестиции само в енергийната система на стойност около 350 млрд. евро⁵. Освен това тя изчислява общия недостиг на устойчиви инвестиции в областта на околната среда на стойност между 100 и 150 млрд. евро годишно, а нуждите от социални инвестиции – на 142 млрд. евро годишно до 2030 г.⁶. Експертите са изчислили, че достигането до нулеви нетни емисии до 2050 г. в ЕС-27 може да изисква общ капиталов разход от около 1 трилион евро на година в периода 2021—2050 г.⁷ Тази оценка обхваща чистите технологии и техники в енергетиката, транспортирането, сградите, промишлеността, селското стопанство и електропреносната инфраструктура.

05 През 2016 г. Комисията създава експертна група на високо равнище по финансирането за устойчиво развитие, с цел предоставяне на съвети относно разработването на стратегия за финансиране за устойчиво развитие⁸. В експертната група са включени експерти, представляващи гражданското общество, финансовия сектор, академичните среди и наблюдатели от европейски

⁵ Европейска комисия, [За състоянието на Съюза Въпроси и отговори относно Плана за постигане на целта за климата до 2030 г.](#), 2020 г.

⁶ Европейска комисия, [Sustainable Europe Investment Plan European Green Deal Investment Plan](#), 2020 г., бележка под линия на стр. 1.

⁷ McKinsey & Company, [How the European Union could achieve net-zero emissions at net-zero cost \(Как Европейският съюз може да постигне нулеви нетни емисии на нулева нетна цена\)](#), 2020 г.

⁸ Европейска комисия, [Регистър на експертните групи към Комисията и други подобни структури](#).

и международни институции⁹. Както е отбелязано в окончателния доклад на експертната група на високо равнище¹⁰ и в докладите на други експерти¹¹, ще бъде необходима публична интервенция за постигането на необходимото равнище на инвестиции, свързани с устойчивото развитие, и тя следва да обхваща най-малко следните ключови въпроси:

- **Пазарите не отразяват пълната социална и екологична цена на икономическите дейности:** Пазарът не отчита в достатъчна степен страничните отрицателни ефекти на емисиите на парникови газове¹² и други отрицателни екологични и социални ефекти на свързаните с неустойчиво развитие икономически дейности¹³. Поради това много дружества и публични и частни инвеститори имат малък финансов стимул да интегрират в своите решения съображения от екологичен, социален или управленски характер. Както отбелязва експертната група на високо равнище, действията, които се предприемат във финансовата система, не могат да заменят един силен сигнал за цените на квотите за въглеродни емисии¹⁴.
- **Липсва достатъчно прозрачност и оповестяване във връзка с дейностите, свързани с устойчивото развитие:** Ограничените оповестявания в частния и публичния сектор, свързани с устойчивостта, може да доведат до информационна асиметрия между инвеститорите и субектите, в които е инвестирано, по отношение на резултатността от гледна точка на устойчивостта на активите. Липсата на хармонизация позволява „зелените“ определения и критерии да се тълкуват по различен начин и да се дава невярна информация относно положителното въздействие върху околната

⁹ Европейска комисия, [Експертна група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие \(ЕГВР\)](#).

¹⁰ Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г.

¹¹ ЕИБ и Bruegel, [Investment and growth in the time of climate change](#) (Инвестиции и растеж във време на изменение на климата), 2012 г.

¹² Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г., стр. 11; стр. 88—89.

¹³ ОИСР, [Sustainable and Resilient Finance: Making sense of the environmental pillar in ESG investing](#) (Финансиране за устойчиво и гъвкаво развитие — разбиране на екологичния стълб в екологично, социално и управленско инвестиране), 2020 г.

¹⁴ Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г., стр. 11.

среда. Нараства интересът към инвестициите, свързани с устойчивото развитие, но инвеститорите не разполагат с надеждните и съпоставими данни, от които се нуждаят, за да вземат информирани решения¹⁵.

- **Някои инвестиции, свързани с устойчивото развитие, са изправени пред потенциално по-високи рискове и разходи за финансиране:** Промените в правната, политическата и технологичната среда могат да увеличат рисковете от инвестициите, свързани с устойчивото развитие. Освен това оценката и спазването на стандартите за устойчивост може да доведат до по-високи финансови разходи за дейности, свързани с устойчивото развитие¹⁶. В определени случаи устойчивите проекти ще имат нужда от публична подкрепа, за да бъдат финансово жизнеспособни („финансово осъществими“)¹⁷. Например проектите за адаптиране към изменението на климата често изискват голямо начално финансиране, нямат стабилни приходи и осигуряват нефинансови ползи извън проекта, които е трудно да бъдат оценени в икономическо отношение.
- **Липсва яснота относно нуждите от инвестиции за устойчиво развитие и наличните проекти:** В определени сектори и области инвеститорите, желаещи да инвестират в устойчиво развитие, не разполагат с информация относно нуждите от инвестиции за устойчиво развитие и наличните проекти. В някои случаи липсата на налични проекти се дължи на недостатъчен капацитет или ноу-хау от страна на частните предприемачи и на публичните органи. Това е особен проблем за свързани с устойчивото развитие инфраструктурни проекти, които са сложни за проектиране, финансиране и изпълнение, но са необходими за прехода към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика¹⁸.

¹⁵ Европейска комисия, [Impact assessment accompanying the proposal for a directive on corporate sustainability reporting](#) (Оценка на въздействието върху околната среда, придружаваща предложението за директива за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта), 2021 г.

¹⁶ МВФ, [Global Financial Stability Report](#) (Доклад за финансовата стабилност в глобален мащаб), октомври 2019 г., Глава 6 — Финансиране за устойчиво развитие, 2019 г.

¹⁷ Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г., стр. 9.

¹⁸ Пак там, стр. 35.

06 ЕС е признал, че за разрешаването на тези проблеми е необходима публична интервенция. По-конкретно той е признал необходимостта от съгласувана стратегия, която да съчетава мерки за регулиране на финансовите пазари и финансова подкрепа за инвестиции, свързани с устойчивото развитие. Регулаторните мерки на ЕС, насочени към инвеститорите, дружествата и други участници на финансовите пазари, могат да помогнат за пренасочване на частно финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие.

07 Експертната група на високо равнище е формулирала препоръки, които формират основата на плана за действие на Комисията от 2018 г. „План за действие: финансиране за устойчив растеж“¹⁹ (наричан по-нататък „план за действие“). Той включва десет „действия“ (вж. [фигура 1](#)).

¹⁹ Европейска комисия, [План за действие: Финансиране за устойчив растеж](#), 2018 г.

Фигура 1 — Десет действия в плана за действие

Действие 1: Таксономия на ЕС — създаване на обща система за класифициране на свързани с устойчивото развитие икономически дейности и инвестиции

Действие 2: Стандарти и етикети — въвеждане на стандарти и етикети за финансови продукти, „свързани с устойчивото развитие“, за да се помогне на инвеститорите да идентифицират свързани с устойчивото развитие инвестиции

Действие 3: Подпомагане на инвестициите — използване на средства от ЕС за подпомагане на частни инвестиции, свързани с устойчивото развитие, по-конкретно чрез програмата InvestEU

Действие 4: Инвестиционни съвети — въвеждане на изисквания за институциите, продаващи финансови продукти, да предоставят съвети на инвеститорите относно връзката на финансовите продукти с устойчивото развитие

Действие 5: Референтни показатели за устойчиво развитие — изготвяне на референтни показатели, за да се даде възможност на инвеститорите да оценяват ефективността на финансовите продукти, свързани с инвестициите за устойчиво развитие

Действие 6: Кредитни рейтинги — насърчаване на агенциите за кредитен рейтинг и субектите, които извършват проучвания на пазара, да интегрират по-добре свързаните с устойчивото развитие съображения в информацията, която предоставят на инвеститорите

Действие 7: Задължения на инвеститорите — насърчаване на институционалните инвеститори да вземат предвид устойчивото развитие при вземането на инвестиционни решения и да информират своите клиенти — предприятия и домакинства

Действие 8: Пруденциални изисквания — проучване на начина за включване на свързаните с устойчивото развитие съображения в „пруденциалните изисквания“, които задължават банките и застрахователните дружества да поддържат резерв от сигурни активи

Действие 9: Оповестяване на информация в областта на устойчивостта — подобряване на корпоративната отчетност по свързани с устойчивото развитие въпроси основно в областта на климата

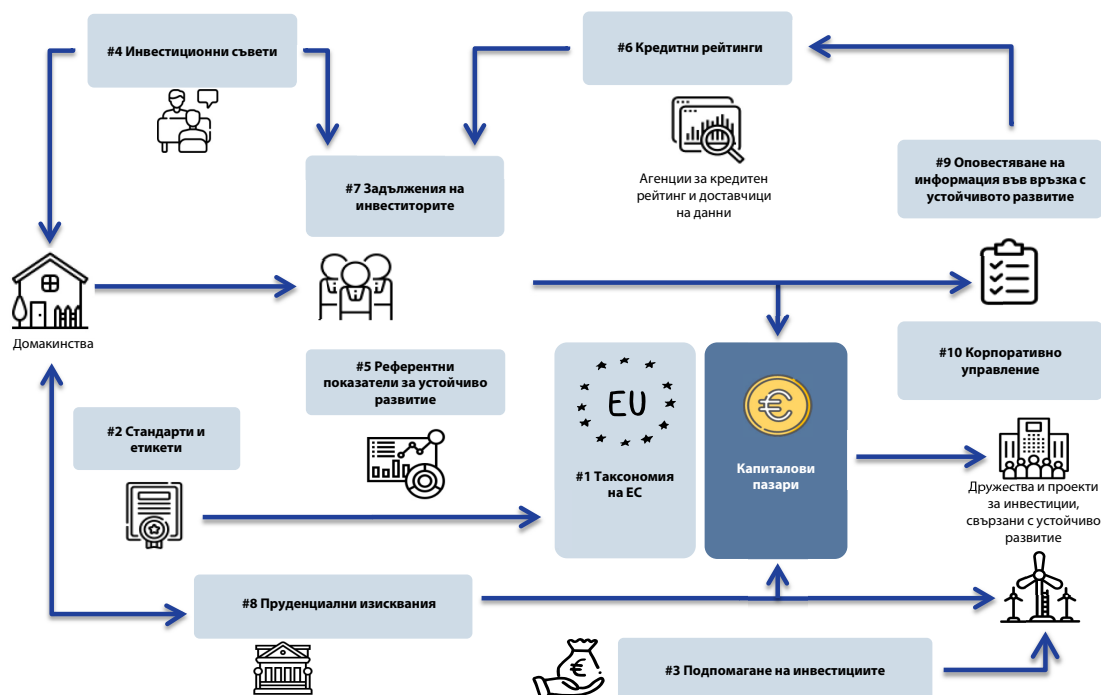

Действие 10: Корпоративно управление — подобряване на корпоративното управление с цел насърчаване на финансовите участници да възприемат по-дългосрочна и ориентирана към устойчиво развитие перспектива

Източник: ЕСП въз основа на Европейската комисия.

08 На *фигура 2* са показани сложността и взаимовръзката на различните действия, предложени в плана за действие по отношение на основните заинтересовани страни, участващи във финансирането за устойчиво развитие.

Фигура 2 — Заинтересовани страни и действия в плана за действие

Източник: ЕСП въз основа на Европейската комисия.

09 По линия на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. ЕС планира да подпомага публични и частни инвестиции, като разпредели най-малко 30 % от своя бюджет за действия в областта на климата. Частта от бюджета на ЕС се оценява на около 358 млрд. евро, включително бюджетната гаранция от 7,9 млрд. евро, свързана с InvestEU. Освен това държавите членки ще трябва да разпределят най-малко 37 % от средствата, които ще получат от Механизма за възстановяване и устойчивост, за подпомагане на действия в областта на климата. Очаква се техният размер да бъде около 268 млрд. евро. Успоредно с това Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) планира да предостави около 192 млрд. евро финансиране за действия в областта на климата и устойчивостта на околната среда въз основа на запазване на общия размер на финансиране от ЕИБ. Целта и на InvestEU, и на ЕИБ е да подпомагат допълнителни частни и публични инвестиции за действия в областта на климата от други инвеститори в размер около 522 млрд. евро. Като цяло финансовото подпомагане от ЕС може да спомогне за осигуряването на над 200 млрд. евро годишно в периода 2021—2027 г. от необходимите около 1 трилион евро годишно (вж. точка **04**). На **фигура 3** са представени в обобщен вид плановете на ЕС и ЕИБ за подпомагане на инвестициите, свързани с устойчивото развитие, по отношение на действия в областта на климата и устойчивостта на околната среда в периода 2021—2027 г.

Фигура 3 — Планирано подпомагане от ЕС за действия в областта на климата за периода 2021—2027 г.

Източник: ЕСП въз основа на МФР за периода 2021—2027 г. и пътната карта на ЕИБ по въпросите на климата.

Обхват и подход на одита

10 Целта на ЕСП беше да оцени дали Комисията предприема правилните действия за пренасочване на финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие. За тази цел тя провери дали мерките в плана за действие:

- а) са насочени към основните проблеми, очертани по-горе (точка **05**), а именно:
 - i) неспособност на пазара да отрази екологичните и социалните разходи на свързаните с неустойчиво развитие дейности;
 - ii) липса на прозрачност относно това кое е устойчиво;
 - iii) по-големи рискове и финансови разходи на някои инвестиции, свързани с устойчивото развитие; и
 - iv) липса на яснота относно нуждите от инвестиции, свързани с устойчивото развитие, и наличните проекти.
- б) са изпълнени, както е било планирано.

Освен това ЕСП оцени дали финансовото подпомагане от ЕС се основава на прилагането на последователни критерии за устойчивост и дали допринася за подпомагането на инвестициите, свързани с устойчивото развитие.

11 ЕСП отбелязва, че предвид естеството, вида и сроковете на мерките в плана за действие е твърде рано да се оцени тяхната ефективност при пренасочването на частно и публично финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие.

12 В доклада се прави подробен преглед на предприетите от ЕС действия във връзка с финансирането за устойчиво развитие. В него се подчертават предизвикателствата и рисковете, с които Комисията трябва да се справи, за да направи така, че стратегията за финансиране за устойчиво развитие да бъде успешна. Докладът на ЕСП има за цел да бъде от значение за изпълнението на Стратегията за финансиране на прехода към устойчива икономика от 2021 г.²⁰ Както се отбелязва в това съобщение, мерките в плана за действие от 2018 г. определят първите „градивни елементи“ на рамката на ЕС за финансиране за

²⁰ Европейска комисия, [Съобщение относно стратегията за финансиране на прехода към устойчива икономика](#), 2021 г.

устойчиво развитие, които ще бъдат „финализирани и консолидирани“ в стратегията от 2021 г. В [приложение VI](#) са посочени действията в новата стратегия, за които са от значение препоръките на ЕСП.

13 Одитът на ЕСП се основава на:

- преглед на предложенията, насоките и съответните доклади на Комисията относно финансирането за устойчиво развитие, по-конкретно относно таксономията на ЕС, етиктирането на финансови продукти, свързани с устойчивото развитие, и оповестяването на информация във връзка с устойчивостта;
- анализ на съответните разпоредби в действащото законодателство на ЕС и на регулаторните предложения във връзка с плана за действие, както и на основните разходни програми от бюджета на ЕС за периода 2014—2020 г. и 2021—2027 г. (Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход, Механизма за свързване на Европа, ЕФСИ/InvestEU, Механизма за възстановяване и устойчивост);
- преглед на публикациите от изследователи, мозъчни тръстове, международни организации и съответните органи и институции на ЕС в областта на финансирането за устойчиво развитие;
- анализ на портфейла от инвестиции в рамките на ЕФСИ и преглед на прилагането от ЕИБ на екологичните и социалните стандарти въз основа на случайна извадка от 12 операции за действия в областта на климата;
- интервюта със служители на Комисията и на ЕИБ; и
- писмена и устна информация от външни експерти, използвана за анализ на одитната среда и за предоставяне на обратна информация относно проекта на констатациите и оценките и заключенията.

14 Одитът на ЕСП не обхваща действията за насърчаване на финансирането за устойчиво развитие от Европейската централна банка или от националните органи. Поради ограниченията във връзка с пандемията от COVID-19 ЕСП не успя да осъществи посещения на място на националните органи и на инвестиционните проекти, подпомагани от ЕФСИ.

Констатации и оценки

Действията от страна на ЕС във връзка с финансирането за устойчиво развитие са били необходими, но не решават всички основни въпроси

15 В тази част на доклада се разглежда въпросът дали изброените в плана за действие на Комисията действия на ЕС са насочени към посочените в точка **05** проблеми, по-специално по отношение на свързаната с устойчивото развитие прозрачност и отрицателните външни въздействия. ЕСП анализира също и постигнатия напредък при прилагането на различните мерки от плана за действие и изтъква свързаните с тях рискове.

Планираните действия правилно са били фокусирани върху подобряването на прозрачността относно това кое е устойчиво

16 ЕСП установи, че целта на седем от десетте действия в плана за действие²¹ е пренасочване на финансирането към инвестиции, свързани с устойчивото развитие, чрез повишаване на прозрачността по отношение на устойчивостта на икономическите дейности и финансовите продукти. Комисията е разрешила този въпрос чрез въвеждането на обща система за класификация на дейностите, свързани с устойчивото развитие, наречена „таксономия на ЕС“ (действие 1). Тя се основава на работата на създадената за тази цел техническа експертна група (ТЕГ). Таксономията на ЕС осигурява основа за другите мерки, които се нуждаят от ясно определение за това кое е „устойчиво“.

17 За да помогне на инвеститорите да установят възможностите за инвестиции, свързани с устойчивото развитие, Комисията е предложила въвеждането на стандарти и етикети за финансови продукти, свързани с устойчивото развитие, за целия ЕС (действие 2); изисквания за предоставяне на съвети на инвеститорите относно устойчивостта на финансовите продукти (действие 4); както и референтни показатели, свързани с устойчивото развитие, за да се позволи на инвеститорите да оценят финансовите резултати на свързаните с устойчивото развитие инвестиции (действие 5).

²¹ Действия 1, 2, 4, 5, 6, 7 и 9.

18 Комисията е предложила също агенциите за кредитен рейтинг и субектите, които извършат проучвания на пазара, да интегрират по-добре съображенията, свързани с устойчивото развитие, в информацията, която предоставят на инвеститорите (действие 6), а доставчиците на финансови продукти и финансовите консултанти да информират клиентите си относно свързаните с устойчивото развитие рискове във връзка с инвестиционните решения (действие 7). Що се отнася до дружествата, в плана за действие се предвижда подобряване на корпоративната отчетност основно по свързаните с климата въпроси, имащи отношение към устойчивото развитие (действие 9).

19 В допълнение към мерките, свързани с прозрачността, в плана за действие се предвижда проучване на най-добрия начин за включване на свързаните с устойчивостта съображения в пруденциалните изисквания за банките и застрахователните дружества (действие 8) и насърчаване на устойчивостта и дългосрочно ориентираното корпоративно управление (действие 10).

20 И накрая, Комисията е планирала да увеличи инвестициите, свързани с устойчивото развитие, като приложи рамка и инструменти за финансиране за устойчиво развитие във фондовете на ЕС, по-специално в ЕФСИ и в програмата InvestEU (действие 3). Това е единственото действие, насочено към намаляване на риска и себестойността на инвестициите, свързани с устойчивото развитие, и към насърчаване на разработването на проекти за устойчиво развитие. ЕФСИ и програмата InvestEU са обхванати в точки **54—73**.

21 Като цяло ЕСП установи, че основните препоръки, включени в окончателния доклад на експертната група на високо равнище, са отразени изцяло в плана за действие (точка **07** и **приложение I**). Комисията правилно е счела подготовката на таксономията на ЕС (действие 1) за най-важното и неотложно действие.

Мерките за отразяване на екологичната цена на свързаните с неустойчиво развитие дейности са недостатъчни

22 ЕСП установи, че планът за действие не е придружен от конкретно действие за разрешаване на въпроса с екологичните и социалните разходи за свързани с неустойчиво развитие дейности (вж. точка **05**), както и че този въпрос не е намерил място в него въпреки значението, което експертната група на високо равнище му отдава в окончателния си доклад. Комисията работи по редица мерки за по-добро отразяване на екологичните разходи във връзка с емисиите на парникови газове и други екологични вреди (например замърсяването на

въздуха, шума и загубата на природен капитал), които биха могли да спомогнат за пренасочването на финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие. В следващите точки е предоставена информация за някои от тези действия.

23 Както е отбелязано в предишен доклад на ЕСП, цените на въглеродните емисии трябва да бъдат достатъчно високи, за да осигурят правилните стимули за постигане на целите във връзка с действията в областта на климата²². През 2020 г. Комисията е започнала работа по реформирането на СТЕ на ЕС, за да постигне целта за намаляване с 55 % за 2030 г. и целта за нулеви нетни емисии на парникови газове за 2050 г.²³ Съгласно СТЕ на ЕС дружествата, извършващи дейност в областта на тежката промишленост, производството на електроенергия и топлинна енергия и сектора на търговското въздухоплаване, трябва да получат квоти за емисии, за да покрият своите прекомерни въглеродни емисии²⁴. Цената на въглерода се определя от търсенето и предлагането на тези квоти. Някои експерти предлагат въвеждането на „ценови коридори“ или поне на минимална цена на емисиите на парникови газове, за да се стабилизира и постепенно да се увеличи тяхната пазарна цена²⁵. Други експерти считат, че съществуващите мерки за стабилност на пазара досега са били от полза, но ще бъде необходимо в бъдеще те да бъдат преразгледани²⁶.

24 Понастоящем СТЕ на ЕС обхваща едва около 40 % от емисиите на парникови газове в Европейското икономическо пространство²⁷. Останалите емисии са

²² ЕСП, „Схемата на ЕС за търговия с емисии — необходимо е безплатното разпределяне на квоти да бъде по-добре насочено“, 2020 г.

²³ Европейска комисия, *Climate change – updating the EU emissions trading system* (Изменение на климата — актуализиране на схемата на ЕС за търговия с емисии), 2020 г.

²⁴ Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета.

²⁵ CERRE, *The COVID-19 crisis: a crash test for EU Energy and Climate Policies* (Кризата, породена от COVID-19: тест за издръжливост на политиките на ЕС в областта на енергетиката и климата), 2020 г.

²⁶ ERCST(2021) – *The Review of the Market Stability Reserve (MSR)*, 2021 г.

²⁷ Международно партньорство за действия в областта на въглеродните емисии, *Схема на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС)*, 2021 г.

обхванати от Регламента на ЕС за разпределяне на усилията²⁸, като държавите членки отговарят за намаляването на емисиите в сектори като транспорта и сградите — два сектора, отговорни за увеличаване на емисиите²⁹. Към момента на одита 14 държави — членки на ЕС, бяха обявили или въвели някаква форма на данък върху въглеродните емисии или механизъм за ценообразуване, като има значителни разлики между обхванатите сектори и цената на емисиите на парникови газове³⁰. Според Европейската централна банка никой от тези механизми не позволява системно увеличение на цените на въглеродните емисии за постигане на националните цели за намаляване на емисиите³¹.

25 Без еквивалентен механизъм за определяне на цената на въглеродните емисии в други държави съществува риск производството да бъде преместено извън ЕС в държави с по-малко строги политики в областта на климата. Такова „изместване на въглеродни емисии“ може да доведе до цялостно увеличение, вместо до намаление на емисиите. За решаването на този въпрос Комисията е предложила да се премине към „механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите“³². Той ще има за цел да се гарантира, че цената на вноса отразява по-точно неговото съдържание на въглерод. Комисията планира да публикува предложение за механизма през второто тримесечие на 2021 г.³³

26 Субсидиите за продукти с високи въглеродни емисии също дават предимство на свързани с неустойчиво развитие дейности. Например някои държави членки все още предоставят субсидии за изкопаеми горива, като изразходват средно 55 млрд. евро годишно за субсидиране на производство и потребление на нефт, газ и въглища³⁴. Комисията е поискала от държавите

²⁸ Регламент (ЕС) 2018/842, [Регламент за разпределяне на усилията](#), 2018 г.

²⁹ ЕАОС, [Trends and Projections in Europe 2020](#) (Тенденции и прогнози в Европа през 2020 г.), 2020 г.

³⁰ Taxfoundation.org, [Carbon Taxes in Europe](#) (Данъци върху въглеродните емисии в Европа), 2020 г.

³¹ ЕЦБ, [The implications of fiscal measures to address climate change](#) (Последиците от фискалните мерки за справяне с изменението на климата), 2020 г.

³² Подточка 2.1.1. от [COM\(2019\) 640 final](#) — Европейският зелен пакт.

³³ Европейска комисия, [Работна програма на Комисията за 2021 г.](#)

³⁴ Euractiv, [EU countries have 'no concrete plans' to phase out fossil fuel subsidies: report](#) (Държавите от ЕС „нямат конкретни планове“ за постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива — доклад), 2019 г.

членки да представят в своите национални планове в областта на енергетиката и климата мерки за постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива. Според Комисията³⁵ тринадесет държави членки³⁶ са съобщили за намеренията си да представят планове за постепенно премахване на субсидиите за изкопаеми горива, но едва шест (Австрия, Франция, Германия, Латвия, Литва и Испания) са определили график за това.

При много от мерките има забавяне и се изискват допълнителни стъпки, за да започнат да се изпълняват

27 Десетте действия от плана за действие са разделени на 27 мерки с отделни срокове и е трябвало да бъдат финализирани най-късно до края на 2019 г. (*приложение II*). До момента Комисията е докладвала за напредъка спрямо целите на плана за действие само през юли 2021 г.

28 ЕСП прегледа естеството на планираните мерки и етапа на тяхното изпълнение към 7 юли 2021 г. Прегледът на ЕСП показва, че около 18 месеца след крайния срок 21 мерки са приключени, а шест все още са били в процес на изпълнение (включително две периодични мерки). Изпълнението на единадесет от 21 приключени мерки е било забавено спрямо сроковете в плана за действие (*таблица 1*).

Таблица 1 — Изпълнение на мерките от плана за действие до юли 2021 г.

Действия		Мерки	
Цел 1: Пренасочване на капиталовите потоци към инвестиции, свързани с устойчивото развитие			
1	Установяване на таксономия на ЕС на екологосъобразните икономически дейности		1) Предложение за регламент относно таксономията
			2) Критерии на таксономията на ЕС за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптирането към него
			3) Критерии на таксономията на ЕС за други екологични цели

³⁵ COM(2020) 950 final, приложение 2 — Приложение — Доклад за 2020 г. относно състоянието на енергийния съюз съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата.

³⁶ Австрия, Белгия, България, Германия, Дания, Гърция, Финландия, Франция, Италия, Литва, Латвия, Португалия и Испания.

Действия		Мерки	
2	Създаване на стандарти и етикети за екологосъобразни финансови продукти		4) Доклад на техническата експертна група относно стандарта за екологосъобразни („зелени“) облигации
			5) Делегиран акт относно съдържанието на проспекта за емисиите на „зелени“ облигации
			6) Оценка на прилагането на екоетикета на ЕС за финансови продукти
3	Насърчаване на инвестициите в проекти, свързани с устойчивото развитие		7) Повишаване на ефикасността и въздействието на инструментите за подпомагане на инвестициите, свързани с устойчивото развитие
4	Включване на устойчивото развитие при предоставянето на инвестиционни съвети		8) Делегирани актове относно свързаните с устойчивото развитие предпочитания на клиента към инвестиции при инвестиционните посредници и разпространителите на застрахователни продукти
			9) Насоки на ESMA за инвестиционните консултанти и управителите на портфейли
5	Разработване на референтни показатели (бенчмаркове) за устойчиво развитие		10) Делегиран акт относно ЕСУ факторите в методологията за референтните показатели
			11) Създаване на бенчмарк за климатичен преход и бенчмарк, съответстващ на Парижкото споразумение
			12) Доклад на ТЕГ относно референтните показатели
Цел 2: Включване на устойчивото развитие в управлението на риска при финансирането			
6	По-добро включване на устойчивото развитие в кредитните рейтинги и в проучванията на пазара		13) Доклад на Комисията относно напредъка по действията, включващи агенциите за кредитен рейтинг
			14) Оценка от ESMA на текущите практики на пазара за кредитен рейтинг; Насоки на ESMA за агенциите за кредитен рейтинг относно оповестяването на ЕСУ факторите
			15) Изследване относно свързаните с устойчивото развитие рейтинги и проучвания
7	Изясняване на задълженията на институционалните инвеститори и на лицата, управляващи активи		16) Предложение на Комисията за регламента относно оповестяването на информация във връзка с устойчивото развитие в сектора на финансовите услуги
8	Включване на устойчивото развитие в пруденциалните изисквания		17) Анализи и потенциално калибриране на капиталовите изисквания за банките
			18) Становище на EIOPA относно начина, по който застрахователите могат да допринесат за

Действия		Мерки					
			установяването, измерването и управлението на рисковете, свързани с изменението на климата				
Цел 3: Насърчаване на прозрачността и дългосрочната ориентираност на финансовата и икономическата дейност							
9	Засилване на корпоративното оповестяване на информация във връзка с устойчивото развитие		19) Заключение на Комисията относно текущото състояние на правилата (проверка за пригодност) относно публичната корпоративна отчетност				
			20) Преразглеждане на насоките относно нефинансовата информация във връзка със свързаната с климата информация				
			21) Предложение за регламент на Комисията за изискване от управителите на активи и от институционалните инвеститори да оповестяват информация относно начина, по който отчитат факторите, свързани с устойчивото развитие, в процеса на вземане на инвестиционни решения				
			22) Създаване на Европейска лаборатория за корпоративна отчетност към Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG)				
			23) Периодична мярка: Системно искане от Комисията до EFRAG за оценка на въздействието на новите МСФО върху инвестициите, свързани с устойчивото развитие				
			24) Искане от Комисията до EFRAG за проучване на алтернативното измерване на справедливата стойност на дългосрочни инвестиционни портфейли				
			25) Доклад на Комисията относно въздействието на МСФО 9 върху дългосрочните инвестиции				
10	Насърчаване на устойчивото корпоративно управление и смекчаване на въздействието от краткосрочната ориентираност на капиталовите пазари		26) Оценка на възможните начини за насърчаване на устойчиво корпоративно управление				
			27) Доклад относно ненужния натиск за краткосрочна ефективност от ESMA, ЕБО и EIOPA				
	Изпълнени навреме		Изпълнени със забавяне		Все още неизпълнени		Периодични

Източник: ЕСП.

29 ЕСП установи, че Комисията не е определила показатели за наблюдение и отчитане на постиженията на мерките от плана за действие. Това е особено важно, тъй като успехът на плана за действие зависи от предприемането на

мерки, които са доброволни (*приложение II*). Без такива показатели няма да бъде възможно да се наблюдава напредъкът и да се оценява изпълнението на всяка стратегия на ЕС за пренасочване на финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие.

Има забавяне по отношение на таксономията на ЕС и определени въпроси следва да бъдат разрешени, преди тя да може да бъде изцяло въведена

30 Преди Комисията да предложи таксономията на ЕС, някои държави членки се опитаха да смекчат риска от невярна информация относно положителното въздействие върху околната среда, като създадоха свои таксономии, които доведоха до набор от различни етикети и стандарти³⁷. Някои държави извън ЕС работят по свои собствени таксономии за финансирането, свързано с устойчивото развитие, които в някои случаи са вдъхновени от работата на ЕС³⁸. Таксономията на ЕС е замислена като система за класифициране на връзката с устойчивото развитие на икономическите дейности въз основа на научни доказателства. Тя е проектирана основно така, че да се прилага от емитентите на ценни книжа и облигации, институционалните инвеститори, управителите на активи и други участници на финансовите пазари, предлагащи финансови продукти в ЕС, както и от централните банки³⁹ (*каре 1*). Освен това публичните органи могат да я използват, за да класифицират връзката с устойчивото развитие на своите дейности.

³⁷ Европейски парламент, *Sustainable finance – EU Taxonomy* (Финансиране за устойчиво развитие — таксономия на ЕС).

³⁸ Международна платформа за финансиране за устойчиво развитие, *Годишен доклад*, октомври 2020 г.

³⁹ TEG, *Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance* (Таксономия: окончателен доклад на техническата експертна група по въпросите на финансирането за устойчиво развитие), 2020 г., стр. 26-50.

Каре 1

Политиката на ЕЦБ има за цел да подпомага използването на облигации, съответстващи на таксономията на ЕС

Европейската централна банка е взела решение, че от 1 януари 2021 г. облигациите с купони, свързани с таксономията на ЕС или с определени цели за устойчиво развитие, ще бъдат допустими като обезпечение (активи, които обезпечават дълг)⁴⁰. Тази мярка може да спомогне за въвеждането на облигации, съответстващи на таксономията на ЕС, ако облигациите имат свързан с таксономията ключов показател за изпълнение⁴¹.

31 Комисията е решила да въведе таксономията на ЕС с регламент на ЕС за създаване на рамката и с поредица от приети от Комисията актове за прецизиране на критериите на таксономията на ЕС за проверка на екологичната устойчивост на икономическите дейности. В таксономията на ЕС са очертани шест екологични цели (*фигура 4*). Свързаните с устойчивото развитие дейности трябва да допринасят съществено за поне една от тях и да не засягат значително никоя от другите пет екологични цели.

⁴⁰ ЕЦБ, ECB to accept sustainability-linked bonds as collateral (ЕЦБ ще приема свързани с устойчивото развитие облигации като обезпечение), 2020 г.

⁴¹ Fitch Ratings, ECB's Green Bonds Buying to Boost Eligible Issuers' Liquidity“, 2020 г.

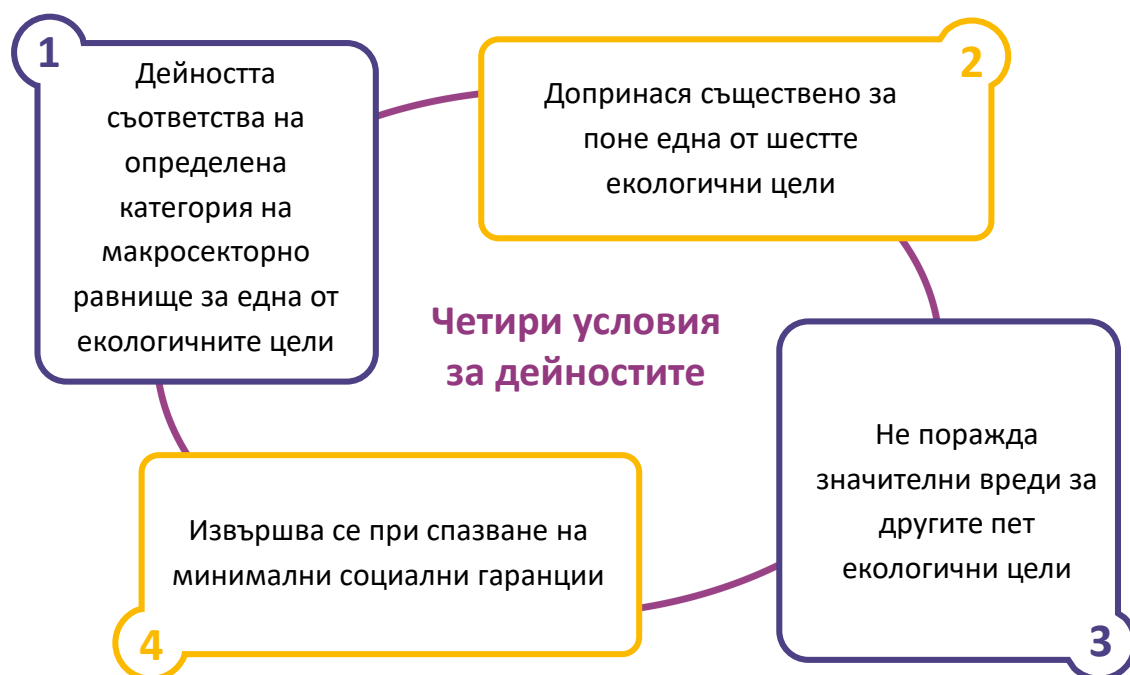
Фигура 4 — Шест екологични цели на таксономията на ЕС

Източник: ЕСП.

32 За да бъде класифицирана като екологично устойчива съгласно регламента за таксономията, дадена икономическа дейност трябва да отговаря на четирите условия, представени на [фигура 5](#).

Фигура 5 — Четири условия, на които трябва да отговаря дадена дейност, за да бъде екологично устойчива

Източник: ЕСП.

33 Списъкът на таксономията на ЕС обхваща дейности, които може да се променят във времето. В Регламента за таксономията се признава необходимостта от редовно преразглеждане на списъка с дейности и свързаните с тях критерии с цел да се отразят регулаторните промени и технологични развития. На [фигура 6](#) по-долу е даден пример за съгласувани с таксономията на ЕС дейности, които допринасят съществено за смекчаване на изменението на климата.

Фигура 6 — Дейности, които според таксономията на ЕС допринасят съществено за смекчаване на изменението на климата

Съществен принос Смекчаване на последиците от изменението на климата

1

Нисковъглеродни дейности

Съвместимост с целта за нулеви нетни въглеродни емисии до 2050 г.

- Транспорт с нулеви емисии
- Производство на електроенергия с почти нулеви въглеродни емисии
- Залесяване

2

Дейности, свързани с прехода

Допринасящи за постигането на нулеви нетни емисии до 2050 г., но понастоящем не са близо до тази цел

- Реновиране на сгради
- Производство на електроенергия < 100 g CO₂/kWh
- Автомобили < 50 g CO₂/km

3

Спомагащи дейности

Спомагащи за постигането на нисковъглеродни резултати или за значително намаляване на емисиите

- Производство на вятърни турбини
- Научно-технически дейности за смекчаване на последиците от изменението на климата

Източник: ЕСП.

34 ЕСП установи, че има значително забавяне при разработването на таксономията на ЕС. Въпреки че Регламентът за таксономията е бил предложен през май 2018 г. съгласно планираното от Комисията, той е бил приет от съзаконодателите на ЕС едва през юни 2020 г. Забавянето по отношение на таксономията на ЕС засяга и изпълнението на други мерки от плана за действие, които изискват ясно определение за това кое е „устойчиво“, по-специално свързаните с устойчивото развитие оповестявания и етикетите за финансови

продукти. През юни 2021 г. Комисията прие правния акт за критериите на таксономията на ЕС за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него с оглед влизането му в сила от януари 2022 г. Що се отнася до другите четири екологични цели, очертани в таксономията на ЕС, Комисията е определила нова група от експерти („Платформата за финансиране за устойчиво развитие“⁴²), която да изготви предложение до края на декември 2021 г. с оглед на влизането на актовете в сила от януари 2023 г. Освен това Платформата ще представи на Комисията доклад относно разширяването на таксономията на ЕС, така че да се обхванат и социалните цели и спазването на минималните социални гаранции⁴³. Също така Комисията ще се съветва с експертната група на държавите членки, в която участват експерти от 27-те държави на ЕС. В [приложение IV](#) е представена хронологията, свързана с таксономията на ЕС.

35 И в анализа на ЕСП, и в обратната информация от заинтересованите страни⁴⁴ се подчертава, че остава да бъде определена връзката с устойчивото развитие на някои важни дейности и технологии със значително въздействие върху околната среда, например селското стопанство, производството на електроенергия от природен газ⁴⁵ и ядрена енергия ([каре 2](#)).

⁴² Европейска комисия, [Platform on sustainable finance](#) (Платформа за финансиране за устойчиво развитие).

⁴³ Европейска комисия, [Платформа за финансиране за устойчиво развитие, техническа работа](#): подгрупи.

⁴⁴ Европейска комисия, [Feedback received on: Sustainable finance – EU classification system for green investments](#) (Получена обратна информация относно финансиране за устойчиво развитие — система на ЕС за класификация на „зелени“ инвестиции).

⁴⁵ Европейска комисия, [Делегиран регламент за допълнение на Регламент \(ЕС\) 2020/852 чрез установяване на технически критерии за проверка на критериите за съществен принос за смекчаване на последиците от изменението на климата или за адаптиране към изменението на климата, 2021 г.](#)

Капе 2

Таксономията на ЕС и ядрената енергетика

Техническата експертна група, която разработва критериите за таксономията на ЕС, е намерила доказателства за потенциалния принос на ядрената енергия за намаляването на емисиите. **Експертите обаче не са могли да направят заключението, че ядрената енергия не причинява значителни вреди на други екологични цели.** Те са препоръчали допълнителна техническа работа по аспектите на ядрената енергетика, свързани с ненанасянето на значителни вреди, преди тя да бъде включена в таксономията на ЕС⁴⁶. На 29 март 2021 г. Съвместният изследователски център (JRC) изготви подробна техническа оценка на ядрената енергия от гледна точка на критериите за „ненанасяне на значителни вреди“ от Регламента за таксономията⁴⁷, която Комисията проследява.

36 ЕСП установи риск таксономията на ЕС да не бъде толкова ефективна при подпомагането на ангажимента на ЕС за достигане на нулеви нетни емисии до 2050 г.⁴⁸, ако делегираните актове намалят строгостта на предложените от техническата експертна група научнообосновани критерии⁴⁹. По-конкретно ЕСП отбеляза, че предложението на Комисията от 2020 г.⁵⁰ е в противоречие с предложението на техническата експертна група, тъй като класифицира определени електроцентрали на газ като устойчиви, без да се изисква от тях да постигнат нулеви нетни емисии до 2050 г., както са предложили експертите. Комисията временно е изключила критериите на таксономията на ЕС за

⁴⁶ Техническа експертна група, *Taxonomy Report: Technical Annex (Доклад относно таксономията: техническо приложение)*, 2020 г.

⁴⁷ JRC, *Technical assessment of nuclear energy with respect to the 'do no significant harm' criteria of Regulation (EU) 2020/852 ('Taxonomy Regulation')*, 2021 г.

⁴⁸ Техническа експертна група, *Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance (Таксономия: окончателен доклад на техническата експертна група по въпросите на финансирането за устойчиво развитие)*, 2020 г., стр. 53.

⁴⁹ Писмо от 123 учени, *How will the European Union's Green Deal protect our future if its definitions of Greenness are not aligned with its own ambition of net zero greenhouse gases by 2050?* (Как Зеленият пакт на Европейския съюз ще опази бъдещето ни, ако неговите определения за екологосъобразност не са приведени в съответствие със собствената му амбиция за нулеви нетни емисии на парникови газове до 2050 г.?)

⁵⁰ Европейска комисия, *EU classification system for green investments (Система на ЕС за класификация на „зелени“ инвестиции)*, 2020 г., Приложение I, стр. 112.

електроцентралите на газ от публикувания през април 2021 г. проект на делегиран акт и планира да ги включи по-късно през 2021 г.⁵¹

37 Приносът на таксономията на ЕС и на схемите за етикетиране за пренасочване на частно финансиране към инвестиции, свързани с устойчиво развитие, ще зависи и от бъдещото ѝ развитие. Съгласно Регламента за таксономията, таксономията на ЕС може в бъдеще да осигури критерии за определяне на дейностите, които нанасят значителни вреди на околната среда („кафява таксономия“), както и критерии относно други цели на устойчивото развитие, включително социални („социална таксономия“)⁵². Доброволното въвеждане може да се окаже трудно, тъй като до момента обемът на Регламента за таксономията и на делегираните актове надвишава 500 страници⁵³ само за две от шест екологични цели. Комисията разработва цифрови инструменти за улесняване на използването на таксономията на ЕС и на отчетността във връзка с устойчивото развитие⁵⁴.

Комисията е постигнала известен напредък в усъвършенстването на информацията за инвеститорите относно възможностите за финансиране за устойчиво развитие

38 Целта на действия 2, 4 и 5 от плана за действие е да се създадат инструменти за информирание на инвеститорите относно възможностите за финансиране за устойчиво развитие и да се използва таксономията на ЕС. Подобни инструменти могат да стимулират институционалните инвеститори, като например пенсионните фондове, да пренасочат финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие (*каре 3*).

⁵¹ Европейска комисия, [Sustainable finance package \(Пакет за финансиране за устойчиво развитие\)](#), 2021 г.

⁵² Регламент за таксономията, [Регламент \(ЕС\) 2020/852](#) за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088, съображение 59.

⁵³ Европейска комисия, [Делегиран акт за създаване на критерии за таксономия на ЕС за изменението на климата](#), 2021 г.

⁵⁴ Европейска комисия, [EU Taxonomy Compass](#).

Каре 3

Пенсионните фондове имат значителен потенциал за дългосрочни инвестиции, свързани с устойчивото развитие

Пенсионните фондове, които често са квазипублични субекти, играят важна роля на пазара за финансиране за устойчиво развитие. Те разполагат с особен потенциал за дългосрочно инвестиране на големи суми активи⁵⁵.

Активи в края на 2018 г.

Фондът Fjärde AP-Fonden (AP4) в Швеция е сред първите примери за пенсионен фонд, който прилага нисковъглеродна инвестиционна стратегия. Съгласно годишния му доклад за 2020 г. емисиите на CO₂ от неговия портфейл от котиран собствен капитал са намалели с 48 % от 2010 г. насам. Целта на AP4 е да намали емисиите наполовина спрямо сегашното равнище и да има нулеви нетни емисии най-късно до 2040 г.⁵⁶

39 В действие „Създаване на стандарти и етикети“ (действие 2) се разглежда проблемът, че някои финансови продукти се предлагат на пазара като „устойчиви“ и „зелени“, макар че причиняват значителни вреди на околната среда. Рискът от такава заблуждаваща информация за безвредност за околната среда е едно от основните притеснения на институционалните инвеститори и техните клиенти, които желаят да инвестират в устойчиво развитие, и е една от основните причини за създаването на разнообразни етикети, като например етикета ТЕЕС във Франция, FNG Siegel в Германия и LuxFLAG в Люксембург⁵⁷.

⁵⁵ IRENA, *Mobilising Institutional Capital for Renewable Energy* (Мобилизиране на институционален капитал за енергия от възобновяеми източници), 2020 г.

⁵⁶ Fjärde AP-Fonden, *Annual report 2020* (Годишен доклад за 2020 г.), 2021 г.

⁵⁷ Европейски парламент, *Sustainable finance – EU Taxonomy* (Финансиране за устойчиво развитие — таксономия на ЕС).

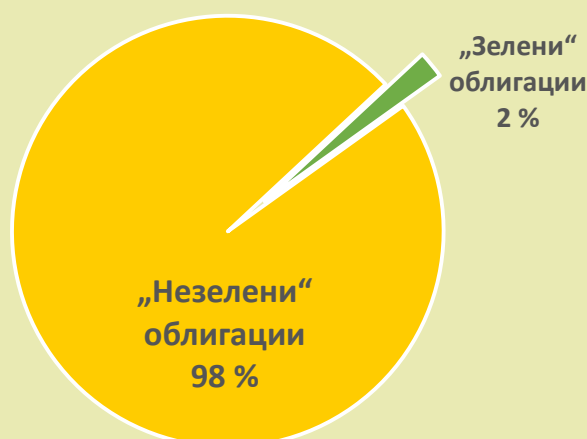
40 През 2019 г. техническата експертна група препоръчва създаването на доброволен стандарт на ЕС за „зелени“ облигации въз основа на критериите за таксономията на ЕС⁵⁸, за да се намали рискът от заблуждаваща информация за безвредност за околната среда и да се насърчат трансграничните инвестиции. Комисията представи предложението за стандарт на ЕС за „зелени“ облигации на 6 юли 2021 г.⁵⁹ В момента въпреки водещата роля на ЕС при емитирането на „зелени“ облигации, неговата пазарна стойност остава ниска (**каре 4**). Комисията планира да заеме също и 250 млрд. евро чрез емитиране на екологосъобразни облигации, за да финансира Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ)⁶⁰.

Каре 4

ЕС има водещия пазар за „зелени облигации“, но стойността му остава ниска

През 2007 г. Люксембургската фондова борса регистрира за предлагане на пазара първата „зелена“ облигация — облигационна емисия на Европейската инвестиционна банка за повишаване информираността относно климата⁶¹. През 2020 г. на Европа са се падали 156 млрд. щ. д. или 48 % от общия обем емисии на „зелен“ дълг. Предприятията от 27-те държави — членки на ЕС, са имали общо 21 трилиона щ. д. непогасени облигации, от които в края на 2020 г. „зелените“ облигации⁶² възлизат на 422 млрд. евро или едва 2 %⁶³. Въпреки нарастването на емисиите, „зелените“ облигации остават финансов продукт с малък дял.

Дял на „зелените“ облигации в общия обем
непогасени облигации на дружества от ЕС-27
в края на 2020 г.

Източник: ЕСП.

41 Що се отнася до други финансови продукти (напр. инвестиционни средства, животозастрахователни продукти и депозити), Съвместният изследователски център е изготвил проектокритерии, за да установи връзка между използването на екоетикета на ЕС и таксономията на ЕС⁶⁴. Комисията планира да приеме тези критерии до началото на 2022 г.

42 Що се отнася до практическото използване на таксономията на ЕС за стандарти и етикети за финансови продукти, все още има несигурност по отношение на начина за доказване на съответствие с таксономията на ЕС. Този въпрос е бил повдигнат от Комисията в проведена от нея обществена консултация през 2020 г. относно обновената стратегия за финансиране за устойчиво развитие⁶⁵. Като цяло заинтересованите страни са изразили съгласие, че проверителите на „зелени“ облигации на ЕС следва да получават разрешение на равнището на ЕС. Що се отнася до екоетикета на ЕС за финансови продукти, все още не е ясно каква роля ще имат например Комисията или европейските надзорни органи в надзора на компетентните органи, сертифициращи използването на екоетикета на ЕС, свързана с таксономията на ЕС.

⁵⁸ Техническа експертна група, [Report on EU Green Bond Standard](#) (Доклад относно стандарта на ЕС за „зелени“ облигации), 2019 г.

⁵⁹ Европейска комисия, [Предложение за стандарт за европейските екосъобразни облигации](#), 2021 г.

⁶⁰ Европейска комисия, [Presentation of the NextGenerationEU – Funding strategy to finance the Recovery Plan for Europe](#) (Представяне на инструмента NextGenerationEU — Стратегия за финансиране на Плана за възстановяване на Европа), 2021 г.

⁶¹ Люксембургска фондова борса, [A pioneer in green finance](#) (Пионер в „зеленото“ финансиране), 2021 г.

⁶² Класифицирани като „зелени“ от емитента на облигациите.

⁶³ Climate Bonds Initiative (Инициатива за свързани с климата облигации), [Sustainable Debt Global State of the Market 2020](#) (Глобално състояние на пазара на устойчив дълг през 2020 г.), 2021 г.

⁶⁴ Европейска комисия, [Retail financial products](#); и Commission and Climate & Company and partners, [Testing draft EU ecolabel criteria on UCITS equity funds](#), 2020 г.

⁶⁵ Европейска комисия, [Summary Report of the Stakeholder Consultation on the Renewed Sustainable Finance Strategy](#) (Обобщаващ доклад от консултацията със заинтересованите страни относно обновената стратегия за финансиране за устойчиво развитие), 2020 г.

43 Стандартите и етикетирането не са единственият начин за насърчаване на инвеститорите да инвестират устойчиво. Европейският орган за ценни книжа и пазари препоръчва при предоставянето на инвестиционни съвети като добра практика да бъдат взети предвид съображенията, свързани с устойчивото развитие⁶⁶. Планираните за второто тримесечие на 2019 г. делегирани регламенти на Комисията, които изискват задължително вземане под внимание на свързаните с устойчивото развитие предпочитания на клиента на дребно във финансовата консултация (действие 4), са приети от Комисията през април 2021 г.⁶⁷

44 Според техническата експертна група на Комисията на инвеститорите им липсват надеждни индекси за ниски въглеродни емисии, които да ги информират например за възвръщаемостта на приведените в съответствие с Парижкото споразумение инвестиции⁶⁸. През 2019 г., въз основа на доклада на експертната група относно референтните показатели за климата⁶⁹, Комисията създава „съответстващ на Парижкото споразумение“ индекс за климата, както и индекс „климатичен преход на ЕС“⁷⁰ (действие 5).

Експозицията на частния сектор към рискове, свързани с устойчивостта, ще остане неясна докато новите изисквания на ЕС за оповестяване не станат напълно приложими

45 За да подобри съществуващите изисквания за оповестяване на информация, свързана с устойчивото развитие, чрез действия 7 и 9 Комисията е имала за цел да създаде нова рамка на равнището на ЕС за финансовия сектор

⁶⁶ ESMA, [Guidelines on certain aspects of the MiFID II suitability requirements](#) (Насоки относно някои аспекти на изискванията за устойчивост в ДПФИ II), 2018 г.

⁶⁷ Европейска комисия, [Sustainable finance – obligation for insurance firms & brokers to advise clients and social environmental aspects](#).

⁶⁸ Техническа експертна група, [Interim Report on Benchmarks](#) (Междинен доклад относно референтните показатели), 2019 г., стр. 11.

⁶⁹ Техническа експертна група, [TEG Final Report on Climate Benchmarks and Benchmarks' ESG Disclosures](#) (Окончателен доклад на техническата експертна група относно референтните показатели за климата и оповестяването на информация за ЕСУ факторите на референтните показатели), 2019 г.

⁷⁰ Регламент (ЕС) 2019/2089 по отношение на бенчмарковете на ЕС за климатичен преход, бенчмарковете на ЕС, съответстващи на Парижкото споразумение, и свързаното с устойчивостта оповестяване на информация за бенчмаркове.

и предприятия. Инвеститорите и надзорните органи във финансовия сектор все още не разполагат с информацията относно експозицията на различните субекти на рискове, свързани с устойчивото развитие, както и на екологичното и социалното въздействие на инвестициите. Тази липса на информация пречи на свързаните с устойчивото развитие инвестиции и има опасност да доведе до блокирани активи. Освен това тя пречи на заинтересованите страни и на гражданското общество да искат от дружествата да носят отговорност за причиняването на вреди на околната среда и на обществото⁷¹.

46 Действията на равнището на ЕС са предшествани от важни инициативи на национално равнище, в които се разглежда този въпрос. Например във френския Закон за енергиен преход към екологосъобразен растеж от 2015 г.⁷² се изисква институционалните инвеститори да оповестяват информация за въздействието на техните инвестиции върху климата и да измерват своята експозиция на рискове, свързани с климата. На многонационално равнище Съветът за финансова стабилност е създал работна група за оповестяване на финансова информация във връзка с климата⁷³. През 2017 г. работната група е препоръчала финансовите и нефинансовите участници да оповестяват свързана с климата финансова информация относно тяхното управление, стратегия, управление на риска и цели⁷⁴. През 2019 г. Комисията е включила препоръките на работната група в своите насоки относно свързаното с климата оповестяване на информация в Директивата за оповестяване на нефинансова информация⁷⁵, но тези насоки не са били задължителни, а отчитаната информация остава неравномерна (вж. точка 48).

⁷¹ Европейска комисия, *Impact assessment accompanying the proposal for a directive on corporate sustainability reporting* (Оценка на въздействието върху околната среда, придружаваща предложението за директива за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта), 2021 г.

⁷² Ministère de la transition écologique, *Le reporting extra-financier des investisseurs*, 2019 г.

⁷³ Работна група за оповестяване на финансова информация във връзка с климата (TCFD), *2020 Status Report* (Доклад за състоянието за 2020 г.), 2020 г.

⁷⁴ TCFD, *Final Report, Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures* (Окончателен доклад, препоръки на работната група за оповестяване на финансова информация във връзка с климата), 2017 г.

⁷⁵ Официален вестник С 209/1, 20.6.2019 г. — Насоки относно оповестяването на нефинансова информация: Допълнение относно оповестяването на свързана с климата информация.

47 Регламентът на ЕС за въвеждане на задължения за оповестяване на информация във връзка с устойчивото развитие специално за сектора на финансовите услуги (SFDR)⁷⁶ (действие 9) е приет през 2019 г. — четири години след първите въведени изисквания на френското национално законодателство. За да започне той да функционира напълно, Комисията трябва да приеме техническите стандарти⁷⁷. Съгласно регламента държавите членки гарантират, че компетентните органи разполагат с всички необходими правомощия за упражняване на надзор и провеждане на разследвания, за да наблюдават спазването от страна на участниците на финансовите пазари на изискванията за оповестяване на информация. ЕСП установи, че до момента Комисията не е предоставила на държавите членки достатъчно насоки за това как да упражняват надзор върху прилагането на изискванията на SFDR.

48 За да подсили корпоративното оповестяване на информация във връзка с устойчивостта не само за финансовите институции (действие 9), Комисията е планирала да разгледа слабостите на Директивата за оповестяването на нефинансова информация, като представи ново предложение. Понастоящем само няколко големи дружества с над 500 служители са обхванати от директивата и одитът на оповестената информация не е задължителен⁷⁸. При прегледа на свързаната с устойчивото развитие отчетност през 2019 г.⁷⁹ ЕСП докладва, че няколко държави членки са „надскочили“ директивата, като са разширили нейния обхват и/или са поискали външен одит на нефинансовата информация.

49 През април 2021 г. Комисията е публикувала законодателно предложение за Директива за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, която изменя Директива по отношение на оповестяването на нефинансова информация. Според Комисията това предложение ще обхване приблизително 49 000 дружества, регистрирани на фондовата борса, в сравнение с около 11 700 понастоящем. В него се предвижда разработването на европейски стандарти за

⁷⁶ Регламент (ЕС) 2019/2088 относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги.

⁷⁷ ЕНО, *Final Report on draft Regulatory Technical Standards* (Окончателен доклад относно проекта на регулаторни технически стандарти), 2021 г.

⁷⁸ Директива 2014/95/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи.

⁷⁹ ЕСП, *Практиката на докладване за устойчиво развитие – прилага ли се от институциите и агенциите на ЕС?*, 2019 г.

оповестяване на нефинансова информация, подкрепени от Европейската консултативна група за финансова отчетност, и се подкрепят инициативи за стандартизация на световно равнище, основани на работата на Работната група за оповестяване на финансова информация във връзка с климата⁸⁰.

В предложението се разглежда и едно основно предизвикателство, установено в прегледа на ЕСП през 2019 г. относно отчетността във връзка с устойчивото развитие — участието на одитори. В него се предвижда външен одитор да предоставя ограничена увереност по отношение на оповестяването на информация, свързана с устойчивото развитие. Според Комисията даването на разумна увереност, както се изисква във финансовите отчети, все още не е осъществимо поради липсата на съответните одитни стандарти⁸¹. Нито Регламентът за таксономията, нито Директивата относно оповестяването на нефинансова информация изискват от некорпоративните органи от публичния сектор да докладват за устойчивостта на своите дейности, освен ако тези дружества не са определени от държавите членки като предприятия от обществен интерес.

50 Що се отнася до финансовото отчитане, все още не е настъпила промяна в международните счетоводни стандарти, за да се отговори на въпросите, повдигнати във връзка с изменението на климата, и на призивите на инвеститорите⁸². Съветът по международни счетоводни стандарти обаче е публикувал образователни материали за това как докладващите дружества следва да третират въпросите, свързани с климата, в рамките на настоящия корпус на Международните стандарти за финансово отчитане.

Мерките в полза на по-дългосрочните инвестиции все още са в подготвителен етап и не са представени законодателни предложения

51 Мерките на Комисията по действие 10 акцентират върху определянето на причините за краткосрочната ориентираност във финансовия сектор.

52 Планът за действие включва три други действия, които може да насърчат дългосрочните инвестиции, свързани с устойчивото развитие. Сред тях са по-удачното включване на устойчивото развитие в кредитните рейтинги

⁸⁰ Работна група за оповестяване на финансова информация във връзка с климата.

⁸¹ Европейска комисия, Въпроси и отговори: предложение за Директива за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, 21 април 2021 г.

⁸² Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г., стр. 57.

и в проучванията на пазара (действие 6); включване на устойчивото развитие в пруденциалните изисквания (действие 8) и проучване на възможностите за алтернативно счетоводно третиране на дългосрочните инвестиционни портфейли (мярка в рамките на действие 9). Тези действия се състоят от проучвания, анализи, консултации и обмисляне на възможни решения. По-подробна информация по всяко действие е включена в [приложение III](#).

53 Експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие отбелязва в окончателния си доклад, че Международен стандарт за финансово отчитане 9⁸³ (МСФО 9) се възприема от много дружества като оказващ отрицателно въздействие върху дългосрочното финансиране на капиталови инвестиции. В плана за действие Комисията се ангажира да докладва до края на 2018 г. относно въздействието на МСФО 9 върху дългосрочните инвестиции. Комисията все още не е изготвила такъв доклад. Изменението на МСФО 9 зависи от решение на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), който е независим от Европейския съюз. Комисията е информирала СМСС за опасенията си. Понастоящем Комисията не счита този въпрос за належащ, тъй като дружествата, които потенциално биха били най-засегнати (застрахователни предприятия) могат да изберат да отложат прилагането на МСФО 9 до 2023 г.⁸⁴

Финансовото подпомагане от ЕС за инвестиции не се основава на прилагането на последователни критерии за устойчивост

54 В този раздел ЕСП оценява дали в плана за действие се разглеждат въпросите за по-високите рискове и разходи за някои инвестиции, свързани с устойчивото развитие, и липсата на налични проекти за устойчиво развитие (вж. точка [05](#)). Освен това ЕСП проверява прилагането от ЕС на добри практики във връзка с финансирането за устойчиво развитие за МФР за периода 2014—2020 г. и за МФР за периода 2021—2027 г. ЕСП очертава: а) ролята на ЕИБ за финансиране на инвестиции в областта на климата и устойчивото екологично развитие; б) как ЕФСИ подпомагат и как InvestEU се очаква да подпомага и да включва области, в които са най-необходими инвестиции, свързани с устойчивото

⁸³ <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-9-financial-instruments/>

⁸⁴ Европейска комисия, [Fitness Check on the EU framework for public reporting by companies](#), април 2021 г.

развитие; и в) механизмите за оценка на свързаните с устойчивото развитие инвестиции, финансирани с безвъзмездна финансова помощ от ЕС.

ЕИБ играе важна роля при финансирането за устойчиво развитие

55 При прегледа на подпомагането от ЕФСИ за инвестиции, свързани с устойчивото развитие, ЕСП проучи ролята, която ЕИБ играе при финансирането за устойчиво развитие. Първо, ЕСП провери дали ЕИБ предоставя финансиране при благоприятни условия на проекти за устойчиво развитие. Второ, ЕСП провери дали ЕИБ помага за намаляване на рисковете и на себестойността на свързаните с устойчивото развитие инвестиции за други инвеститори. Трето, ЕСП разглежда и другите начини, по които ЕИБ насърчава използването на принципите на финансирането за устойчиво развитие.

ЕИБ предоставя финансиране при благоприятни условия за проекти за действия в областта на климата

56 В периода 2012—2020 г. ЕИБ е отчела финансиране на стойност 197 млрд. евро, с което са подпомогнати инвестиции на стойност 670 млрд. евро в проекти, които опазват околната среда, намаляват емисиите на парникови газове и помагат на държавите да се адаптират към въздействието от изменението на климата⁸⁵. Целта на ЕИБ е да увеличи дела на финансирането в областта на климата и околната среда с 50 % до 2025 г., което се предвижда да доведе до финансиране от ЕИБ на стойност 292 млрд. евро в периода 2021—2030 г. Целта на Групата на ЕИБ е през този период да подпомогне инвестиции в областта на климата и околната среда на стойност 1 трилион евро⁸⁶ (*таблица 2*). Подпомогнатите инвестиции включват принос от ЕФСИ и InvestEU, както и предоставеното от Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ)⁸⁷ финансиране за действия в областта на климата и за устойчиво развитие на околната среда, заедно с друго частно и публично съфинансиране на подпомаганите проекти. ЕИБ не е публикувала по-подробна разбивка по цели в областта на климата и околната среда за своите прогнози. Що се отнася до финансирането по ЕФСИ, ЕИБ е предложила финансиране, които в много случаи е с по-добри условия

⁸⁵ Група на ЕИБ, *Climate Action and Environmental Sustainability* (Действия в областта на климата и екологична устойчивост).

⁸⁶ Група на ЕИБ, *Climate Bank Roadmap 2021-2025* (Пътна карта на банката по въпросите на климата за периода 2021—2025 г.), 2020 г.

⁸⁷ ЕИФ, *Оперативен план на ЕИФ за периода 2021—2023 г.*, стр. 11.

(например по-благоприятен лихвен процент или по-дълъг период на погасяване), отколкото кредитополучателите биха могли да получат на пазара.

Таблица 2 — Финансиране от ЕИБ и подпомагани инвестиции в областта на климата и околната среда (млрд. евро)

Период	2012—2020 г.	2021—2030 г. (приблизителна оценка)
ЕИБ		
Общо финансиране за периода	599	630**
Финансиране за климата и околната среда	197*	292**
<i>От които за действия в областта на климата по ЕФСИ/InvestEU</i>	19	23**
ЕИФ		
Общо финансиране за периода	84	100**
Финансиране за климата и околната среда	Не е проследено	10**
ЕИБ и ЕИФ		
Общо подпомагани инвестиции в областта на климата и околната среда (включително по ЕФСИ/InvestEU и друго частно и публично съфинансиране)	670*	1 000

* В периода 2012—2020 г. са били проследявани и отчитани само действия в областта на климата, които през този период са на стойност 171 млрд. евро. Общо данните за климата и околната среда включват приблизителната стойност на средствата за опазване на околната среда, като не се използват официална система за проследяване и определения, които ще се прилагат от 2021 г.

** По оценки на ЕСП, като са използвани същите цифри като тези в целите в корпоративните оперативни планове на ЕИБ и ЕИФ за периода 2021—2023 г.

Източник: ЕСП въз основа на Групата на ЕИБ.

ЕИБ проверява спазването на екологичните и социалните стандарти

57 ЕСП провери процедурите на ЕИБ за надлежна проверка на екологичните и социалните въпроси, които се прилагат за операциите по ЕФСИ, за да оцени начина, по който ЕИБ гарантира, че проектите по ЕФСИ са устойчиви. Проверихме как тези проекти са приложени на практика за подбора на 12 проекта по ЕФСИ.

58 ЕСП установи, че по отношение на инвестициите със значително екологично и социално въздействие ЕИБ извършва оценка на спазването на нейните екологични и социални стандарти, които представляват договорно условие за получаване на финансиране⁸⁸. Освен това ЕИБ оценява и доколко проектите са устойчиви на изменението на климата и може да изиска те да бъдат променени с цел ограничаване на техните свързани с климата рискове (точка 02).

59 При прегледа на процедурите на ЕИБ за надлежна проверка ЕСП установи, че ЕИБ изчислява приблизителната стойност на потенциалните емисии на парникови газове⁸⁹ и използва „неофициална цена на въглеродните емисии“, за да отрази в стойността на проекта външните отрицателни последици на емисиите⁹⁰. Това практически намалява икономическата жизнеспособност на проектите с по-високи емисии и намалява техните шансове за финансиране от ЕИБ.

60 В проверените от ЕСП инвестиции по ЕФСИ във фондове ЕИБ често е сред първоначалната група инвеститори. Поради надеждните процедури за надлежна проверка на ЕИБ, нейното ранно участие може да бъде сигнал към други потенциални инвеститори, че фондът вероятно ще инвестира в жизнеспособни проекти за устойчиво развитие. Това може да намали техните разходи за надлежна проверка и да увеличи инвестициите им.

61 Що се отнася до прозрачността и оповестяването на информация, ЕИБ докладва за изпълнението на даден проект на договорните екологични и социални условия, когато проектът приключи. От ЕИБ не се изисква да докладва публично за действителните резултати в областта на климата и околната среда на ниво проекти по приключили операции на ЕФСИ. ЕИБ не публикува списъка на проектите, които подпомага чрез свои инвестиции във фондове, поради което екологичните или социалните резултати от тези проекти не се оповестяват.

⁸⁸ ЕИБ, [Environmental and Social Standards](#) (Екологични и социални стандарти), 2018 г.

⁸⁹ ЕИБ, [Методики за оценка на емисиите на парникови газове от проекти и на колебанията на емисиите](#), 2020 г.

⁹⁰ ЕИБ, [EIB Group Climate Bank Roadmap](#) (Пътна карта на Групата на ЕИБ по въпросите на климата, приложение V, 2020 г.

ЕИБ насърчава финансирането за устойчиво развитие чрез диалог с инвеститорите за прилагане на критерии за устойчивост

62 И накрая, ЕИБ популяризира финансирането за устойчиво развитие, като насърчава други публични и частни инвеститори да приемат добри практики относно финансирането за устойчиво развитие. ЕСП вече докладва за положителната ѝ роля за разработването на общи принципи за проследяване на финансирането в областта на климата⁹¹, а тук се разглежда ролята ѝ за извършването на надлежна проверка в екологичната и социалната сфера.

63 ЕСП установи, че при прилагането на критерии за устойчивост за проектите ЕИБ осъществява диалог с другите ангажирани инвеститори, дружества и публични органи. По този начин ЕИБ насърчава по-голямото приемане на по-строги стандарти в областта на климата и околната среда. ЕИБ е в процес на актуализация на своите процедури за надлежна проверка и е актуализирала методиката си за проследяване на свързаните с климата разходи, за да вземе под внимание критериите за таксономията на ЕС⁹². Това следва да подпомогне въвеждането на таксономията на ЕС.

Подпомагането по ЕФСИ не е обхванало всички области, в които са най-необходими свързани с устойчивото развитие инвестиции

По ЕФСИ са подпомогнати твърде малко инвестиции, свързани с устойчивото развитие, в Централна и Източна Европа

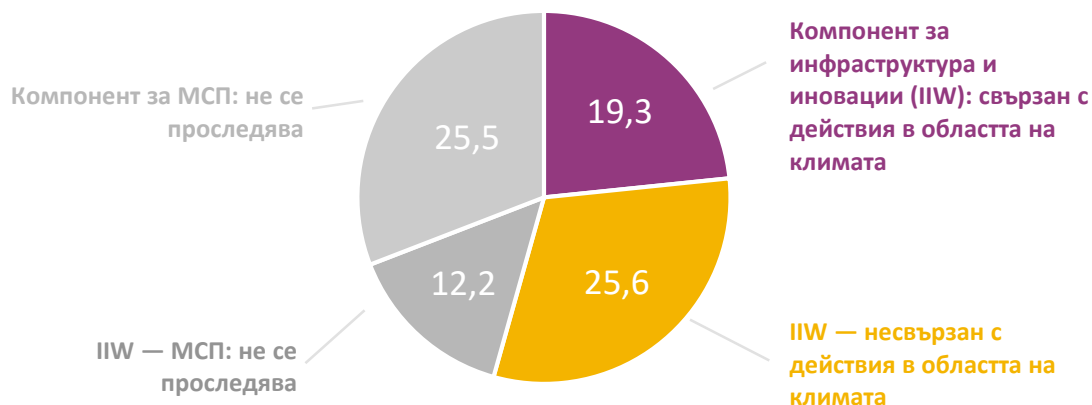
64 ЕСП анализира приноса на портфейла на ЕФСИ за целите в областта на климата през периода 2015—2020 г. Анализът на ЕСП беше ограничен от факта, че информацията за проследяване на свързаните с климата разходи не обхваща свързани с МСП инвестиции, които съставляват 45 % от портфейла (*фигура 7*). Това е така, защото регламентът за ЕФСИ не предвижда подобен мониторинг и отчитане.

⁹¹ ЕСП, *Изразходване на най-малко една пета от бюджета на ЕС за действия по климата — предприемат се амбициозни действия, но рискът от неуспех е сериозен*, 2016 г.

⁹² Група на ЕИБ, *Climate Bank Roadmap 2021-2025 (Пътна карта на банката по въпросите на климата за периода 2021—2025 г.)*, 2020 г., стр. xii.

Фигура 7 — Дял на финансирането по ЕФСИ, което се проследява и отчита за действия в областта на климата

Части от подписани суми по ЕФСИ, които се проследяват и отчитат от ЕИБ
(в млрд. евро — общо 82,6 млрд. евро)

Източник: ЕСП въз основа на данни на ЕИБ.

65 В рамките на МФР за периода 2021—2027 г. проследяването на свързаните с климата разходи за програмата InvestEU ще включва МСП. Освен това партньорите по изпълнението на InvestEU могат да използват таксономията на ЕС за определяне на съществения принос за постигане на целите в областта на околната среда. Също така Комисията е въвела съответни ключови показатели за изпълнение за измерване на климатичните и екологичните резултати на устойчиви инфраструктурни проекти, като например годишно намаляване на емисиите на парникови газове⁹³. Това ще подобри информацията относно приноса на InvestEU за действия в областта на климата и околната среда в сравнение с ЕФСИ. Механизмите за докладване обаче не включват действителните резултати в областта на климата и околната среда от приключени операции на нивото на съответния проект, а използването на критериите за таксономията на ЕС е само по избор, тъй като партньорите по изпълнението могат вместо това да използват методологията на ЕС за проследяване в областта на изменението на климата или друга договорена методология.

66 ЕСП установи, че през периода 2015—2020 г. свързаните с действията в областта на климата гаранции по ЕФСИ почти изключително са подпомагали инвестиции за смекчаване на изменението на климата (*фигура 8*). От 19,4 млрд. евро финансирани инвестиции за действия в областта на климата 32,4 % са били

⁹³ Регламент (ЕС) 2021/523 за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017.

свързани с енергия от възобновяеми източници, включващи основно слънчеви и вятърни инсталации. Други 26,2 % са финансирани инвестиции в областта на енергийната ефективност, включващи основно финансиране за реновиране на сгради и инсталации за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия. Едва 3,5 % са били свързани с адаптиране към изменението на климата, което може да отразява специфичните трудности при подготовката на финансово осъществими инвестиции за адаптиране към изменението на климата (точка 05).

Фигура 8 — Финансиране по ЕФСИ по категории действия в областта на климата

Инвестиции от ЕФСИ по IIW през периода 2015—2020 г.
смекчаване на последиците от изменението на климата и **адаптиране** към него

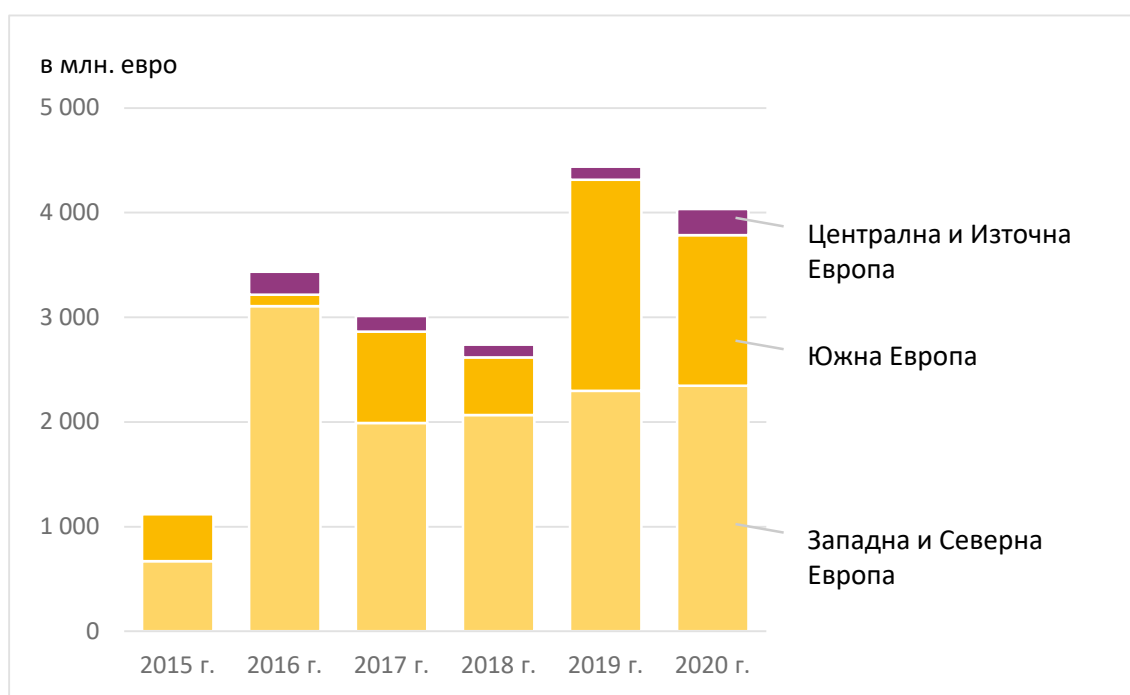
Източник: ЕСП въз основа на данни на ЕИБ.

67 През 2018 г. експертната група на високо равнище отбелязва, че следва да се обърне специално внимание на ускоряването на инфраструктурните инвестиции в държавите от Централна и Източна Европа, тъй като на тях се дължи голяма част от недостига на инфраструктурни инвестиции, свързани с устойчивото развитие⁹⁴. ЕСП установи, че сумите на операциите по ЕФСИ за подпомагане на действия в областта на климата до 2020 г. в тези държави са останали незначителни (фигура 9). Като цяло инвестициите в действия в областта на климата

⁹⁴ Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г., стр. 38.

представляват 23 % от общото финансиране по линия на ЕФСИ в този регион в сравнение с 52 % в Западна и Северна Европа и 37 % в Южна Европа в периода 2015—2020 г. През 2021 г. в доклад на ЕИБ въз основа на анализ националните планове на държавите членки в областта на енергетиката и климата са потвърдени нуждите от инвестиции в областта на климата в Централна и Източна Европа⁹⁵.

Фигура 9 — Финансиране от ЕФСИ за действия в областта на климата, свързани с инфраструктура и иновации, по години и региони на ЕС

Източник: ЕСП въз основа на данни на ЕИБ.

68 Тъй като подпомагането по InvestEU, както и това по ЕФСИ, ще зависи от фактори като например пазарно търсене и наличие на други източници на финансиране, подобряването на географското покритие ще изисква активни мерки за изграждане на капацитет за създаване на проекти за устойчиво развитие в сектори и области, в които те липсват.

⁹⁵ ЕИБ, *Investment 2020-2021: Building a smart and green Europe in the COVID--19 era* (Инвестиции за периода 2020—2021 г. — изграждане на интелигентна и „зелена“ Европа в ерата на COVID-19), 2021 г.

Липса на проактивен подход в ЕС за създаване на портфейл от достатъчно проекти за устойчиво развитие

69 През 2018 г. експертната група на високо равнище е подчертала, че е необходима интервенция на равнището на ЕС, за да се подпомогне създаването на портфейл от проекти за устойчиво развитие, по-специално в Централна и Източна Европа. В тази връзка тя е препоръчала създаването на структура на ЕС — „Устойчива инфраструктура в Европа“ — която:

- да допълни съществуващите консултантски служби при създаването на проекти за инвестиции, свързани с устойчиво развитие;
- да помага проектите да се свързват с частни финансови инвеститори;
- да работи с националните насърчителни банки за подпомагане на държавите членки при създаването на портфейли от проекти като част от техните национални планове в областта на енергетиката и климата⁹⁶.

70 Съгласно плана за действие (действие 3) Комисията се е ангажирала да укрепи капацитета за консултации за разработване на инфраструктурни проекти за устойчиво развитие, но не е създала отделна структура с предвидените за „Устойчива инфраструктура в Европа“ функции.

71 Комисията планира да укрепи капацитета на консултантските услуги чрез създаването на консултантския център InvestEU. Този нов център ще използва подход подобен на Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси (EIAN), който е бил създаден през 2015 г. заедно с ЕФСИ. В своя одит на този център през 2020 г. ЕСП установи, че до края на 2018 г. той е изпълнил 10 % от консултантските си задачи в приоритетни сектори като енергетиката, транспорта и околната среда в Централна и Източна Европа, а 16 % от всички задачи са били свързани с действия в областта на климата⁹⁷. До края на март 2021 г. броят на консултантските задачи в най-приоритетни сектори в Централна и Източна Европа се е увеличил, а 33 % от задачите на консултантския център EIAN са били свързани с действия в областта на климата. Комисията е предприела

⁹⁶ Окончателен доклад на експертната група на високо равнище по въпросите на финансирането за устойчиво развитие, 2018 г., стр. 35.

⁹⁷ ЕСП, Европейски консултантски център по инвестиционни въпроси — създаден да стимулира инвестициите в ЕС, но все още с ограничено въздействие, приложение I.

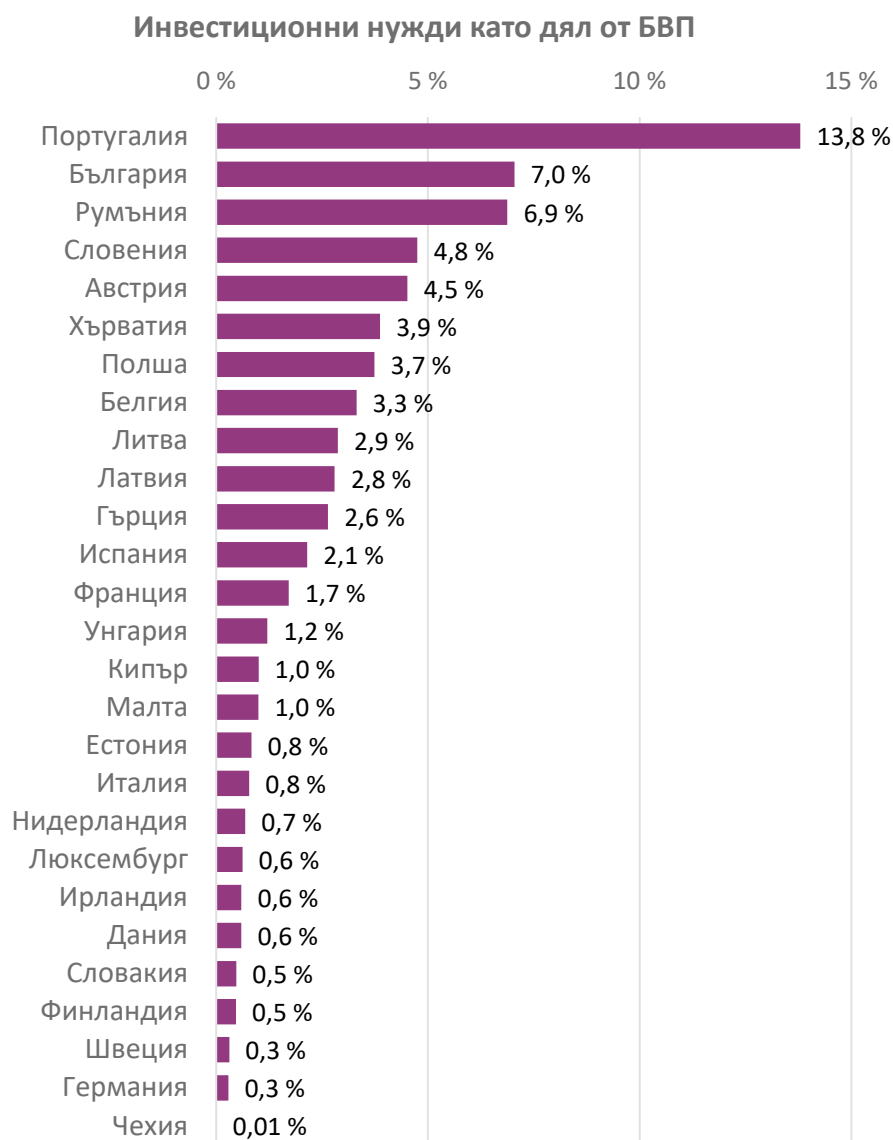
и стъпки за отразяване на препоръката на ЕСП за по-добро насочване на консултантската помощ към незадоволени потребности.

72 Новият портал на InvestEU ще предостави възможност на организаторите на проекти да публикуват информацията за своите проекти на уебсайта на портала InvestEU — продължение на Европейския портал за инвестиционни проекти в периода 2015—2020 г. Този портал обаче не е разработен с цел активно да насочва инвеститорите или да осигурява оценка на устойчивостта или други техническа или финансова оценка на публикуваните на портала проекти.

73 Националните планове в областта на енергетиката и климата, наред с другото, са разработени така, че да подкрепят разработването на портфейл от проекти за устойчиво развитие в областта на енергетиката и климата, като дават яснота на инвеститорите за мащаба и вида на предвидените от държавите членки инвестиции. ЕСП установи обаче, че информацията за включените в планове нужди от инвестиции⁹⁸ е непълна, непоследователна (*приложение V*) и показва големи разлики (*фигура 10*). Въпреки че Комисията е предоставила известна подкрепа на държавите членки, тя не е разработила обща рамка, която държавите членки да прилагат при оценката на своите потребности и при определянето на водещите проекти за устойчиво развитие. Поради това съществува голям риск националните планове в областта на енергетиката и климата да не допринесат за създаването на надежден портфейл от проекти за устойчиво развитие в сектори и области, в които такъв в момента липсва.

⁹⁸ Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата.

Фигура 10 — Нужди от инвестиции в областта на енергетиката и климата, определени в националните планове в областта на енергетиката и климата на държавите членки като дял от техния БВП

Източник: ЕСП въз основа на данни на ЕК и на Евростат (национален БВП за 2020 г.).

В бюджета на ЕС липсват последователни научнообосновани критерии за избягване на значителни вреди за околната среда

74 ЕСП провери дали правните разпоредби за периода 2021—2027 г. за разходните програми на ЕС и за Фонда за възстановяване и устойчивост са приведени в съответствие с действията на Комисията в областта на финансирането за устойчиво развитие. Въпреки че таксономията на ЕС

и стандартите, етикетите и изискванията за оповестяване на информация въз основа на нея са предназначени основно за участниците на финансовите пазари, те могат да се прилагат и от частния сектор. Както е отбелязано по-горе (вж. точка 63), ЕИБ вече е взела решение да прилага критериите за таксономията на ЕС за своите операции, които ще включват и тези, подпомагани по линия на InvestEU. Комисията се е ангажирала да „проучи и начина, по който таксономията на ЕС може да се използва в контекста на Европейския зелен пакт от публичния сектор, извън InvestEU“ и е подчертала значението на съгласуваността между частния и публичния сектор⁹⁹. Техническата експертна група е препоръчала в бюджета на ЕС за всички инвестиции да се следват принципите на таксономията на ЕС за ненанасяне на значителни вреди¹⁰⁰.

75 Въпреки че таксономията на ЕС не е създадена, за да пречи на финансирането на свързани с неустойчиво развитие инвестиции, критериите от нея могат да се прилагат, за да се провери дали дадена инвестиция причинява вреди на околната среда. ЕСП провери дали при основните разходни програми на ЕС ще се прилагат критериите от таксономията на ЕС за оценка на вредите за околната среда по съпоставим с ЕИБ начин.

Принципът „ненанасяне на значителни вреди“ не се прилага за всички разходи на ЕС

76 ЕСП констатира, че липсва последователно и обвързващо изискване за всички дейности, получаващи финансиране от ЕС, да прилагат принципа „ненанасяне на значителни вреди“. Такъв принцип е въведен в Регламент за общоприложимите разпоредби (приложим за средствата по политиката на сближаване) и в МВУ. Към момента на одита Комисията беше публикувала само указанията за прилагане на принципа „ненанасяне на значителни вреди“ в МВУ¹⁰¹. Съгласно тези указания обаче, използването на критериите от таксономията на ЕС при прилагането на този принцип обаче е по желание¹⁰². По

⁹⁹ COM(2020) 21 final — План за инвестиции за устойчива Европа, План за инвестиции на Европейския зелен пакт.

¹⁰⁰ Техническа експертна група, [Statement of the EU Technical Expert Group on Sustainable Finance: 5 high-level principles for Recovery & Resilience](#) (Изявление на техническата експертна група на ЕС относно финансирането за устойчиво развитие — 5 принципа на високо равнище за възстановяване и устойчивост), 2020 г., стр. 2.

¹⁰¹ Регламент (ЕС) 2021/241 за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост.

¹⁰² Официален вестник С 58/1, 18.2.2021 г.

отношение на Общата селскостопанска политика, принципът „ненанасяне на значителни вреди“ не е включен в съответното законодателство.

77 В насоките за оценка на устойчивостта на InvestEU¹⁰³ се съдържат препоръки за това как да се определи дали проектите имат екологично, климатично или социално въздействие. Насоките са разработени в сътрудничество с партньорите по изпълнението и вземат предвид принципа на ЕС „ненанасяне на значителни вреди“ и съответните критерии. ЕСП не установи изисквания в други разходни програми на ЕС, с които да се оценяват отделни инвестиционни проекти спрямо социални и екологични стандарти, съпоставими с използваните от ЕИБ или InvestEU. Това означава, че за определяне на екологичната и социалната устойчивост на едни и същи дейности, финансирани от различни програми на ЕС, могат да се използват недостатъчно строги или различаващи се критерии.

78 ЕСП също така установи, че в определени разходни програми на ЕС се разрешава финансирането на вредни за околната среда дейности. Например в политиката на сближаване в някои държави членки се разрешават ограничени инвестиции в газова инфраструктура¹⁰⁴. Съгласно МВУ държавите членки могат да подпомагат и инвестиции в изкопаеми горива, по изключение и в зависимост от конкретния случай, когато преходът от енергийни източници с високи въглеродни емисии би довел до голямо и бързо намаляване на емисиите на парникови газове¹⁰⁵. Както ЕСП отбеляза, при всички инвестиции в изкопаеми горива има риск да се превърнат в блокирани активи¹⁰⁶. В противовес на това ЕИБ е решила постепенно да преустанови подкрепата за проекти за инфраструктура за конвенционални изкопаеми горива и проекти за производство на електроенергия, включително природен газ, от началото на 2022 г.¹⁰⁷.

¹⁰³ Европейска комисия, [Technical guidance on sustainability proofing for the InvestEU Fund](#) (Технически насоки за доказване на устойчивост за фонда InvestEU), 2021 г.

¹⁰⁴ COM(2018) 372 final – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд.

¹⁰⁵ C(2021) 1054 final — Известие на Европейската комисия: Технически насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.

¹⁰⁶ Официален вестник C 209/1, 1.9.2020 г. — Становище на ЕСП № 5/2020.

¹⁰⁷ ЕИБ, [EIB Energy lending policy](#) (Политика на ЕИБ за отпускане на заеми в областта на енергетиката, 2019 г.

Процедурите за проследяване на приноса на бюджета на ЕС за целите в областта на климата не са толкова строги и научнообосновани, колкото критериите на таксономията на ЕС

79 Въпреки че ЕС не оценява приноса на отделните проекти за постигането на целите в областта на климата, както прави ЕИБ, Комисията проследява предвидените за действия в областта на климата разходи в бюджета на ЕС („проследяване на свързаните с климата разходи“). За тази цел Комисията прилага коефициент от 100 % към бюджетните разходи, които оценява като имащи значителен принос за действията в областта на климата, 40 % за разходите с умерен принос и 0 % за разходите, които имат незначителен принос¹⁰⁸. В предишни свои доклади ЕСП отбелязва, че тази методология може да доведе до завишаване на приноса в областта на климата. По-конкретно ЕСП отправя критики към методологията за твърде широко прилагане на коефициента от 100 %¹⁰⁹ и за недокладване относно действителните разходи и резултати. Освен това ЕСП констатира, че Комисията не отговаря за отрицателното въздействие от някои финансирани от ЕС дейности върху изменението на климата¹¹⁰.

80 При съществуващата система за 2021-2027 г. подпомаганите от МВУ дейности и фондовете на политиката на сближаване в някои случаи ще трябва да достигат прагове, които се основават на критериите от таксономията на ЕС, за да се отчитат като 100 % допринасящи за действията в областта на климата¹¹¹. Комисията обаче ще продължи да прилага коефициента от 40 % за дейности, които не отговарят на никакви критерии от таксономията на ЕС. ЕСП установи, че и в други области при подхода в бюджета на ЕС за проследяване на разходите, свързани с действия в областта на климата, не се прилагат критериите от таксономията на ЕС (*каре 5*). Липсата на последователно прилагане на таксономията на ЕС води до риск финансирането, набрано за свързаната с климата част от МВУ, да не отговаря на основаните на таксономията на ЕС критерии, които ще се прилагат за стандарта на ЕС за „зелени“ облигации.

¹⁰⁸ Европейска комисия, — Проект на общ бюджет на Европейския съюз за 2021 финансова година — Приходна и разходна част на бюджета по раздели, работен документ, част I: Отчети за оперативните разходи по програмите.

¹⁰⁹ ЕСП, Изразходване на най-малко една пета от бюджета на ЕС за действия по климата — предприемат се амбициозни действия, но рискът от неуспех е сериозен, 2016 г.

¹¹⁰ ЕСП, Проследяване на разходите, свързани с климата, в бюджета на ЕС, 2020 г.

¹¹¹ SWD(2021) 12 final — Работен документ на службите на Комисията, Насоки към държавите членки: планове за възстановяване и устойчивост.

Каре 5

Таксономията на ЕС включва по-строги критерии за това кое допринася за действията в областта на климата в селското стопанство в сравнение със системата за проследяване в бюджета на ЕС

Техническата експертна група е предложила критериите от таксономията на ЕС за две области в сектора на селското стопанство: отглеждането на култури и отглеждането на селскостопански животни. За да считат дейността за допринасяща значително за намаляване на последствията от изменението на климата, експертите са формулирали двата критерия, които трябва да бъдат изпълнени:

- 1) „да демонстрира предотвратяване или намаляване на емисиите на парникови газове от производството и свързаните с него практики; и
- 2) да поддържа съществуващите поглътители и да увеличава поглъщането на въглерод“¹¹².

Тези критерии не се прилагат, когато разходите за селско стопанство се считат за допринасящи за действия в областта на климата.

Към момента на извършване на одита Комисията реши временно да премахне от Делегирания регламент за таксономията критериите за селскостопанските дейности, за да се постигне по-голяма съгласуваност между различните инструменти за постигане на амбициите на Зеления пакт в областта на околната среда и климата¹¹³. Същевременно всички по-нататъшни промени в проследяването на разходи за климата в рамките на Общата селскостопанска политика са отложени от съзаконодателите за периода след 31 декември 2025 г.

81 ЕСП установи, че е необходимо подпомагането от ЕС за инвестиции да бъде приведено в по-голямо съответствие с принципите на финансирането за устойчиво развитие. Безвъзмездното финансиране от ЕС не служи за пример при прилагането на критериите за устойчивост и принципа за ненанасяне на значителни вреди от таксономията на ЕС. Използването на критериите от

¹¹² TEG, *Taxonomy Report: Technical Annex, Updated methodology & Updated Technical Screening Criteria* (Доклад за таксономията: техническо приложение, Актуализирана методика и актуализирани технически критерии за проверка), 2020 г., стр. 112, стр. 126 и стр. 140.

¹¹³ Европейска комисия, *Делегиран акт на ЕС за таксономията в областта на климата*, 2021 г., стр. 3—4.

таксономията на ЕС при предоставянето на безвъзмездни средства и/или при проследяването на разходите би осигурило по-точни, съпоставими и научнообосновани данни за проследяване на разходите във връзка с климата. Чрез прилагането на таксономията на ЕС към своя бюджет ЕС освен това би могъл да даде пример и да гарантира съгласуваност с целта на плана за действие за насърчаване на финансирането за устойчиво развитие в частния сектор.

Заклучения и препоръки

82 ЕСП прави заключението, че са необходими повече действия от страна на ЕС за пренасочване на частно и публично финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие. Необходимо е мерките от плана за действие да бъдат завършени и придружени от действия, за да бъдат отразени в по-голяма степен социалните и екологичните разходи на свързаните с неустойчиво развитие икономически дейности. Освен това е необходимо ЕС да прилага последователни критерии, за да определя устойчивостта на инвестициите, които подпомага, и да насочва по-добре усилията за създаване на възможности за инвестиции, свързани с устойчивото развитие.

83 ЕСП установи, че седем от десетте действия в плана за действие са насочени към ключовия въпрос за повишаване на прозрачността по отношение на свързаните с устойчиво развитие дейности и финансови продукти. Само едно действие е насочено към разрешаване на ключовите въпроси за намаляване на риска и, разходите на инвестициите, свързани с устойчивото развитие, и към насърчаване на разработването на проекти за устойчиво развитие. Планът за действие не е придружен от достатъчно мерки за отразяване на екологичните разходи на свързаните с неустойчиво развитие дейности (точки [15—22](#)).

84 При много от мерките в плана за действие има забавяне и се изискват допълнителни стъпки, за да започнат да се изпълняват. Комисията се е съсредоточила върху подготовката на таксономията на ЕС, която би могла да прецизира кои дейности са устойчиви и осигуряват основа за оповестяването на информация за устойчивостта от страна на частния и публичния сектор. Влизането в сила на таксономията на ЕС е забавено значително, което забавя и другите мерки, които се основават на нея, като например етикетирането на финансови продукти и оповестяването на информация за устойчивостта. ЕСП счита, че когато таксономията на ЕС влезе в сила, тя може да бъде добър научнообоснован инструмент, чрез който инвеститорите да проверяват възможностите за инвестиции, а дружествата да привеждат своите икономически дейности в съответствие с целите на устойчивото развитие (точки [27—36](#)).

85 Ефективността на таксономията на ЕС и на схемите за етикетиране до голяма степен ще зависи от тяхното доброволно въвеждане и от това дали надеждността им е подкрепена от подходящи механизми за проверка. Това може да се окаже трудно поради големия брой критерии на таксономията за ЕС и тяхната сложност. Освен това експозицията на частния сектор към рискове, свързани

с устойчивостта, и въздействието на дружествата върху околната среда и обществото ще останат неясни докато новите изисквания на ЕС за оповестяване на информация не станат напълно приложими. Според ЕСП Комисията все още не е прецизирала достатъчно механизмите, чрез които компетентните органи на държавите членки могат да проверяват оповестяването на информация във връзка с устойчивостта от страна на участниците на финансовите пазари, а предложените механизми за одитиране на отчетността на предприятията по отношение на устойчивостта все още очакват законодателно одобрение. Освен това мерките в полза на по-дългосрочните инвестиции все още са в подготвителен етап и не са представени законодателни предложения (точки 37—53).

Препоръка 1 — Приключване на мерките от плана за действие и прецизиране на механизмите за съответствие и одит

ЕСП препоръчва на Комисията:

- а) да завърши изпълнението на забавените елементи на регулаторните мерки в плана за действие, по-специално таксономията на ЕС, и да проследи подготвителните действия в областта на корпоративното управление;
- б) да прецизира механизмите за проверка на твърденията за привеждане на съответните инвестиции за финансови продукти в съответствие с таксономията на ЕС;
- в) да прецизира ролята на одиторите и надзорните органи при проверката съответно на отчитането и оповестяването от предприятията по отношение на устойчивостта и на оповестяването от страна на участниците на финансовите пазари.

Срок за изпълнение — до края на 2022 г. за а), б), в).

86 Както беше отбелязано от експертната група на високо равнище, действията на Комисията за пренасочване на частно финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие, няма да бъдат ефективни, ако отрицателните странични екологични и социални ефекти не бъдат включени в цената на икономическите дейности. В този контекст ЕСП отбелязва, че Комисията е започнала работа по предложения за преразглеждане на схемата на ЕС за търговия с емисии и Регламента за разпределяне на усилията, които обхващат съществуващите мерки за намаляване на емисиите в ЕС (точки 22—26).

Препоръка 2 — По-добър принос за финансирането за устойчиво развитие посредством ценообразуването на емисиите на парникови газове

С оглед на по-доброто вземане под внимание на екологичните и социалните разходи на свързаните с неустойчиво развитие икономически дейности и повишаването на привлекателността на финансирането за устойчиво развитие, ЕСП препоръчва Комисията да определи допълнителни мерки, чрез които екологичните разходи да бъдат по-добре отразявани при ценообразуването на емисиите на парникови газове.

Срок за изпълнение — до края на 2022 г.

87 Финансовото подпомагане от ЕС за инвестиции не се основава на прилагането на последователни стандарти за устойчивост. ЕИБ играе важна роля при осигуряването на финансиране за проекти за устойчиво развитие при благоприятни условия и при оценката на спазването на екологичните и социалните стандарти. Освен това ЕИБ насърчава финансирането за устойчиво развитие чрез диалог с инвеститорите за прилагане на критерии за устойчивост. Търсенето на подпомагане по ЕФСИ обаче не е обхванало в достатъчна степен всички сектори и географски области, нуждаещи се от свързани с устойчивото развитие инвестиции. Към Централна и Източна Европа е било насочено по-малко подпомагане по ЕФСИ в сравнение с други райони, а инвестициите за адаптиране към изменението на климата представляват само малък дял от финансирането, подпомагано по ЕФСИ. ЕСП установи също така, че механизмите за докладване за InvestEU не включват действителните резултати на проектите в областта на климата и околната среда в рамките на финансовите операции и не оповестяват размера на финансирането по InvestEU, което се проследява в съответствие с критериите от таксономията на ЕС (точки [55—67](#)).

Препоръка 3 — Докладване относно свързаните с климата и околната среда резултати на InvestEU на ниво програми и проекти

За да се повиши прозрачността на инвестициите и резултатите от InvestEU, ЕСП препоръчва на Комисията:

- а) да оповестява каква част от финансирането по InvestEU се проследява чрез таксономията на ЕС; и

- б) да докладва относно резултатите, свързани с климата, като например действителното намаляване на емисиите на парникови газове, за съответните приключени операции по финансиране.

Срок за изпълнение — след края на 2022 г.

88 Освен това ЕСП установи, че в ЕС липсва проактивен подход за създаване на портфейл от достатъчно проекти за устойчиво развитие. В предишен свой доклад ЕСП констатира, че Европейският консултантски център по инвестиционни въпроси е изпълнил малко на брой консултантски задачи в приоритетни сектори като енергетиката и транспорта в Централна и Източна Европа. ЕСП отбелязва, че впоследствие е постигнат напредък при насочването на консултантската помощ към тези области и при разработването на проекти, които евентуално могат да бъдат подпомогнати по гаранцията на InvestEU. На ниво ЕС обаче липсва служба, която активно да насочва инвеститорите към проекти, а потенциалът на националните планове в областта на енергетиката и климата за създаване на проекти за устойчиво развитие не се използва в достатъчна степен (точки [69](#)—[73](#)).

Препоръка 4 — Създаване на портфейл от проекти за устойчиво развитие

ЕСП препоръчва на Комисията:

- а) да даде приоритет на консултантската подкрепа в областите и секторите с голяма нужда от „устойчиви“ инвестиции, но с малък капацитет за създаване на необходимите проекти, включително за адаптиране към изменението на климата;
- б) с оглед на предстоящото актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата, да помогне на държавите членки да представят по-изчерпателна и последователна информация в своите проекти на актуализирани планове относно нуждите от инвестиции в различните сектори и региони, включително за адаптирането към изменението на климата.

Срок за изпълнение — до края на 2023 г.

89 Механизмите за оценка на устойчивостта на разходите на ЕС не следват изцяло добрите практики в областта на финансирането за устойчиво развитие по отношение на прилагането на принципа „ненанасяне на значителни вреди“ и научно обоснованите екологични и социални критерии, както разработените за

таксономията на ЕС. ЕСП констатира, че липсва последователно и обвързващо изискване за всички дейности, получаващи финансиране от ЕС, да прилагат принципа „ненанасяне на значителни вреди“. Въпреки че такъв принцип е въведен за фондовете, обхванати от Регламента за общоприложимите разпоредби и Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост, той не е въведен например в съответното законодателство на Общата селскостопанска политика. Комисията е издала насоки за прилагане на принципа само за Механизма за възстановяване и устойчивост. Използването на критериите от таксономията на ЕС при прилагането на този принцип при МВУ обаче не е задължително. Липсват и изисквания в разходните програми на ЕС, различни от InvestEU, за оценка на отделни инвестиционни проекти спрямо социални и екологични стандарти, сравними с тези, използвани от ЕИБ. Това означава, че може да се използват недостатъчно строги или различаващи се критерии за определяне на екологичната и социалната устойчивост на едни и същи дейности, финансирани от различни програми на ЕС (точки **74—78**).

90 Процедурите за проследяване на приноса на бюджета на ЕС за целите в областта на климата не са толкова строги и научнообосновани, колкото критериите от таксономията на ЕС, които ЕИБ се е ангажирала да прилага. Като не прилага таксономията за своя бюджет, ЕС рискува да подкопае собствените си усилия за насърчване на финансирането за устойчиво развитие в частния сектор. Освен това той рискува приносът на бюджета му за действията в областта на климата да бъде надценен и да не бъде съпоставим с цифрите на ЕИБ и InvestEU за проследяване на свързаните с климата разходи. И накрая, ЕС е изправен пред риска финансирането, набрано за свързаната с климата част от МВУ, да не отговаря на основаните на таксономията на ЕС стандарти, които ще се прилагат за стандарта на ЕС за „зелени“ облигации. Това може да се отрази и на желанието на финансовия пазар да купува „зелени“ облигации и да финансира МВУ (точки **79—81**).

Препоръка 5 — Прилагане на принципа „ненанасяне на значителни вреди“ и критериите от таксономията на ЕС последователно във всички области на бюджета на ЕС

ЕСП препоръчва на Комисията:

- а) да прилага принципа „ненанасяне на значителни вреди“ във всички области на бюджета на ЕС;

- б) да включи в предложението за преразглеждане на Финансовия регламент принципа „ненанасяне на значителни вреди“;
- в) да интегрира напълно критериите на таксономията на ЕС в методологията на ЕС за проследяване на разходите в областта на климата, когато те бъдат готови за използване;
- г) да допълни прилаганото понастоящем докладване относно приноса на бюджета на ЕС за действия в областта на климата чрез оповестяване на свързаните с климата разходи на ЕС, при които се прилага коефициент от 100 % въз основа на критериите от таксономията на ЕС.

Срок за изпълнение — след приемането на делегираните актове за таксономията на ЕС (2022 г.).

91 И накрая, Комисията е докладвала за изпълнението на плана за действие само през юли 2021 г. Освен това Комисията не е разработила показатели за изпълнение във връзка с целите на плана за действие. Без такива показатели няма да бъде възможно да се наблюдава напредъкът и да се оценява изпълнението при пренасочването на процеса на финансиране към устойчиви инвестиции (точки 27—29).

Препоръка 6 — Мониторинг и докладване на плана за действие за финансиране за устойчиво развитие и на бъдещи стратегии

ЕСП препоръчва на Комисията:

- а) да създаде общи показатели за изпълнение, които да позволят по-добър мониторинг на напредъка;
- б) да докладва за изпълнението на плана на действие, както и за всяка нова стратегия за финансиране за устойчиво развитие.

Срок за изпълнение — края на 2023 г.

Настоящият доклад беше приет от Одитен състав V с ръководител Tony Murphy — член на Европейската сметна палата, в Люксембург на 20 юли 2021 г.

За Европейската сметна палата

Klaus-Heiner LEHNE

Председател

Приложения

Приложение I — Обхват на основните препоръки на експертната група на високо равнище в плана за действие

Основни препоръки на ЕГВР		Съответстващи части от плана за действие
1	Създаване и поддържане на обща таксономия за устойчиво развитие на равнището на ЕС	Действие 1: Установяване на система на ЕС за класификация на дейностите, свързани с устойчивото развитие
2	Изясняване на задълженията на инвеститорите за по-добро обхващане на дългосрочния хоризонт и свързаните с устойчивото развитие предпочитания	Действие 4: Включване на устойчивото развитие в предоставянето на финансови съвети Действие 7: Изясняване на задълженията на институционалните инвеститори и на лицата, управляващи активи
3	Осъвременяване на правилата за оповестяване на информация, така че рисковете, свързани с устойчивото развитие, да станат напълно прозрачни, като се започне от изменението на климата.	Действие 7: Изясняване на задълженията на институционалните инвеститори и на лицата, управляващи активи Действие 9: Изготвяне на по-стриктни правила за оповестяване на информация, свързана с устойчивото развитие, и за счетоводна отчетност
4	Основни елементи на стратегията на пазара на дребно за финансиране за устойчиво развитие: инвестиционни консултации, екоетикет и минимални стандарти за социално отговорна инвестиция	Действие 2: Създаване на стандарти и етикети за екологосъобразни финансови продукти Действие 4: Включване на устойчивото развитие в предоставянето на финансови съвети
5	Разработване и прилагане на официални европейски стандарти и етикети за устойчиво развитие, като се започне от „зелените“ облигации	Действие 2: Създаване на стандарти и етикети за екологосъобразни финансови продукти

Основни препоръки на ЕГВР		Съответстващи части от плана за действие
6	Създаване на „Устойчива инфраструктура в Европа“	Липсва съответстващо действие в плана за действие
7	Управление и лидерство (по-добро хармонизиране на корпоративната култура с дългосрочна перспектива)	Действие 10: Насърчаване на устойчивото корпоративно управление и смекчаване на въздействието от краткосрочната ориентираност на капиталовите пазари
8	Включване на устойчивото развитие в надзорните правомощия на ЕНО и удължаване на хоризонта на наблюдението на риска	Действие 4: Включване на устойчивото развитие в предоставянето на финансови съвети Действие 8: Включване на устойчивото развитие в пруденциалните изисквания

Приложение II — Изпълнение и резултати от действията в плана за действие на ЕС

Изпълнение и резултати от действията в „План за действие: Финансиране за устойчив растеж“ до юли 2021 г.

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
Цел 1: Пренасочване на капиталовите потоци към инвестиции, свързани с устойчивото развитие						
Действие 1 Таксономия на ЕС	1.	Законодателно предложение на Комисията за създаване на рамка за насърчаване на инвестиции, свързани с устойчивото управление, изпратено от Комисията на законодателния орган	второ трим. на 2018 г./второ трим. на 2018 г.		Регламент за таксономията за създаване на рамка за насърчаване на инвестициите в устойчиво развитие	
	2.	Технически доклад на техническата експертна група (ТЕГ) за таксономията за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него	първо трим. на 2019 г./второ трим. на 2020 г.		Таксономия на ЕС за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него	
	3.	Технически доклад на ТЕГ за таксономията за останалите четири екологични дейности (тази задача вече е поета от Платформата за финансиране за устойчиво развитие)	второ трим. на 2019 г./?		Таксономия на ЕС за водите, отпадъците, предотвратяването на замърсяването и биологичното разнообразие	
Действие 2 Стандарти и етикети	4.	Доклад на ТЕГ относно стандарта на ЕС за „зелени“ облигации	второ трим. на 2019 г./първо трим. на 2020 г.		Стандарт на ЕС за „зелени“ облигации	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
	5.	Делегиран акт на Комисията относно проспект за емисиите на „зелени“ облигации	второ трим. на 2019 г./?		Съдържание на стандартизиран проспект на „зелени“ облигации	
	6.	Проект на технически доклад на СИЦ относно екоетикет на ЕС за финансови продукти	?/четвърто трим. на 2019 г.		Създаване на доброволна схема за етикетиране в целия ЕС за финансови продукти	
Действие 3 Насърчаване на инвестициите, свързани с устойчивото развитие	7.	Повишаване на ефикасността и въздействието на инструментите за подпомагане на инвестициите, свързани с устойчивото развитие	Периодично действие		Подобрена ефикасност и въздействие на различните инструменти на ЕС, включително укрепен капацитет за консултации за разработване на проекти за устойчиво развитие	
Действие 4 Включване на устойчивото развитие във финансовите консултации	8.	Предложение на Комисията за делегиран акт за ДПФИ II и ДРЗП	второ трим. на 2018 г./четвърто трим. на 2020 г.		Инвестиционните посредници и разпространителите на застрахователни продукти предлагат подходящи продукти, за да отговорят на нуждите на клиентите по отношение на свързаните с устойчивото развитие предпочитания. Задължителна оценка на тези предпочитания на клиентите при предоставянето на консултации относно основаващи се на застраховане инвестиционни продукти.	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
	9.	ESMA включва предпочитанията, свързани с устойчивото развитие, като част от своите насоки относно оценката на пригодността	четвърто трим. на 2018 г./четвърто трим. на 2020 г.		Насоки на ESMA за инвестиционни консултанти и управители на портфейли относно добрите практики за събиране на информация за предпочитанията на клиентите относно ЕСУ факторите	
Действие 5 Референтни показатели за устойчиво развитие	10.	Делегирани актове на Комисията относно съобразяването с ЕСУ факторите в методологията за референтните показатели (бенчмаркове)	второ трим. на 2018 г./трето трим. на 2020 г.		Регламент, който изисква дружествата да публикуват финансови референтни показатели, за да се обясни как ЕСУ критериите са отразени в методологията за референтните показатели	
	11.	Създаване на два нови вида референтни показатели за климата	второ трим. на 2018 г./второ трим. на 2018 г.		Референтен показател за климатичен преход Референтен показател, съответстващ на Парижкото споразумение	
	12.	Доклад на ТЕГ относно референтните показатели	второ трим. на 2019 г./трето трим. на 2019 г.		Препоръки относно изискванията за оповестяване на информация за ЕСУ факторите и минималните технически изисквания за референтните показатели на ЕС за климатичен преход и референтните показатели, съответстващи на Парижкото споразумение	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
Цел 2: Включване на устойчивото развитие в управлението на риска при финансирането						
Действие 6 Устойчиво развитие в кредитните рейтинги и в проучванията	13.	Доклад на Комисията относно напредъка по действията по отношение на агенциите за кредитен рейтинг	трето трим. на 2019 г./?	✗	Становище относно необходимите мерки за подобряване на прозрачността и по-добро разглеждане на ЕСУ факторите в публикуваните от агенциите за кредитен рейтинг кредитни рейтинги	
	14.	Оценка на ESMA на текущите практики на пазара за кредитен рейтинг; насоки на ESMA относно оповестяването на информация за ЕСУ за агенциите за кредитен рейтинг	второ трим. на 2019 г./второ трим. на 2019 г.	✓	Насоки на ESMA относно изискванията за оповестяване, приложими за кредитни рейтинги, и вземане на тези насоки предвид в работата на ESMA, свързана с надзора	
	15.	Изследване относно свързаните с устойчивото развитие рейтинги и проучвания	второ трим. на 2019 г./четвърто трим. на 2020 г.	✓	Изследване относно свързаните с устойчивото развитие рейтинги и проучвания	
Действие 7 Задължения на инвеститорите	16.	Законодателно предложение на Комисията за регламента относно оповестяването на информация във връзка с устойчивото развитие в сектора на финансовите услуги	второ трим. на 2018 г./четвърто трим. на 2020 г.	✓	Изменения в рамките на ДПФИ II, ПКИПЦК, ДЛУАИФ, ДРЗП и Платежоспособност II: Изясняване как управителите на активи, застрахователните дружества и инвестиционните консултанти следва да интегрират свързаните с устойчивото развитие рискове в своите съществуващи	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
					организационни и оперативни процедури.	
Действие 8 Пруденциални изисквания	17.	Включване на свързаните с климата рискове в политиките на институциите за управление на риска и евентуално калибриране на капиталовите изисквания на банките с цел вземане предвид на критериите за финансова стабилност и устойчивост на таксономията на ЕС	четвърто трим. на 2019 г./второ трим. на 2019 г.	✓	Включване на свързаните с климата рискове в политиките на институциите за управление на риска и евентуално калибриране на капиталовите изисквания на банките с цел вземане предвид на критериите за финансова стабилност и устойчивост на таксономията на ЕС	
	18.	Оценка на EIOPA относно начина, по който емитентите могат да допринесат за установяването, измерването и управлението на рисковете, свързани с изменението на климата, чрез своите дейности	трето трим. на 2019 г./трето трим. на 2019 г.	✓	Становище на EIOPA относно начина, по който застрахователите могат да допринесат за установяването, измерването и управлението на рисковете, свързани с изменението на климата, чрез своите инвестиционни дейности и дейности, свързани с поемането на гаранции	
Цел 3: Насърчаване на прозрачността и дългосрочната ориентираност на финансовата и икономическата дейност						
Действие 9 Оповестяване на информация	19.	Заключения на Комисията относно проверката за пригодност на публичната корпоративна отчетност	второ трим. на 2019 г./второ трим. на 2021 г.	✓	Заключенията от проверката за пригодност следва да бъдат използвани в предложенията на Комисията за преразглеждане на	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
във връзка с устойчивото развитие					Директивата за оповестяването на нефинансова информация	
	20.	Преразглеждане на насоките относно нефинансовата информация по отношение на свързаната с климата информация на големите предприятия от обществен интерес (над 500 служители)	второ трим. на 2019 г./второ трим. на 2019 г.		Допълнение към Директивата за оповестяването на нефинансова информация: насоки за интегриране на информация, свързана с климата, в друга финансова или нефинансова информация.	
	21.	Предложение за изискване от лицата, управляващи активи, и от институционалните инвеститори да оповестяват информация относно начина, по който отчитат факторите, свързани с устойчивото развитие, в процеса на вземане на инвестиционни решения	второ трим. на 2018 г./второ трим. на 2018 г.		Нови изисквания за прозрачност по отношение на лицата, управляващи активи, и институционалните съветници относно: – включването на свързаните с устойчивото развитие рискове в процеса на вземане на инвестиционни решения; – разглеждането на основните неблагоприятни последици от инвестиционните решения върху устойчивото развитие; – информацията за начина, по който политиките за възнагражденията съответстват на интегрирането на критериите за устойчивост;	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
	22.	Създаване на Европейска лаборатория за корпоративна отчетност (ECRL) като част от Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG)	трето трим. на 2018 г./трето трим. на 2018 г.		ECRL следва да стимулира иновациите в областта на корпоративната отчетност и да улеснява диалога между докладващите дружества, потребителите и други съответни заинтересовани страни	
	23.	Системно искане от Комисията до EFRAG за оценка на въздействието на новите МСФО върху инвестициите, свързани с устойчивото развитие	Периодично действие		През 2019 г. председателят на СМСС е информирал, че Фондация МСФО не разполага с необходимите инструменти, за да навлезе в сферата на докладването във връзка с устойчивото развитие, и следва да се съсредоточи върху нуждите на инвеститорите от финансова информация. СМСС е решил да не взема предвид въздействието на устойчивото развитие при разработването на МСФО	
	24.	Искане от Комисията до EFRAG за проучване на надеждно алтернативно счетоводно третиране на измерването на справедливата стойност за дългосрочни инвестиционни портфейли на капиталови инструменти и инструменти от капиталов тип	второ трим. на 2018 г./първо трим. на 2020 г.		При получаването на техническите консултации на EFRAG Комисията е поела ангажимент към СМСС да работи, в контекста на прегледа на МСФО 9 след приключване на изпълнението, за повторно	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
	25.	Доклад на Комисията относно въздействието на МСФО 9 върху дългосрочните инвестиции	четвърто трим. на 2018 г./?	⊗	въвеждане на рециклирането за капиталови инструменти като предложено от СМСС изменение на МСФО 9. СМСС е удължил възможността за застрахователите за отсрочване на прилагането на МСФО 9 до 1 януари 2023 г. Като важна група дългосрочни инвеститори застрахователите все още не трябва да бъдат ограничавани с нередицирането по МСФО 9.	
Действие 10 Устойчиво корпоративно управление	26.	Оценка на възможните начини за насърчаване на устойчиво корпоративно управление	второ трим. на 2019 г./първо трим. на 2020 г.	⊙	Проучване относно изискванията за извършване на надлежна проверка по веригата на доставки: 1. необходимост управителните съвети да оповестяват стратегия за устойчиво развитие 2. необходимост директорите да извършват действия в дългосрочен интерес на дружеството 3. проучване на ненужния натиск за краткосрочна ефективност	
	27.	Доклад относно ненужния натиск за краткосрочна ефективност от ESMA, ЕБО и ЕЮРА	първо трим. на 2019 г./четвърто трим. на 2019 г.	⊙	Съвет: да се възприеме по-дългосрочна перспектива сред финансовите институции чрез	

Действие	№	Планирани резултати в резултата от плана за действие	Планирано/реално изпълнение (да се добави състояние)	Състояние	Очаквани крайни резултати	Начин на прилагане
					по-категорични правни разпоредби относно устойчивото развитие	
 Изпълнено навреме Изпълнено със забавяне Не е изпълнено Периодично Задължителни инструменти Доброволни инструменти Научни изследвания и проучвания						

Източник: ЕСП.

Приложение III — Най-нови значими моменти, свързани с плана за действие

План за действие	Най-нови значими моменти
Действие 1: Установяване на система на ЕС за класификация на дейностите, свързани с устойчивото развитие	— През март 2020 г. Комисията публикува „Таксономия: окончателен доклад на техническата експертна група по въпросите на финансирането за устойчиво развитие“, включващ препоръки за разработването на таксономията на ЕС. Техническото приложение, което допълва доклада, съдържа предложение за техническите критерии за проверка на икономически дейности, които могат да допринесат съществено за смекчаване на последиците от изменението на климата или адаптиране към него. — Регламентът за таксономията за създаване на рамка за улесняване на инвестициите за устойчиво развитие е приет през юни 2020 г. — През ноември 2020 г. Комисията публикува проект на делегиран акт за въвеждане на техническите критерии за проверка за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него. — През април 2021 г. Комисията публикува изменен проект на делегиран акт за въвеждане на техническите критерии за проверка за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него. Делегираният акт беше приет през юни 2021 г. и ще влезе в сила от 1 януари 2022 г.
Действие 2: Създаване на стандарти и етикети за екологосъобразни финансови продукти	— През 2019 г. ТЕГ предлага да се създаде доброволен стандарт на ЕС за „зелени“ облигации. Той ще изисква финансирането на дейности, отговарящи на техническите критерии за проверка от таксономията на ЕС. Емитентите ще бъдат задължени да докладват например за дейностите, финансирани чрез „зелената“ облигация. — От юни до октомври 2020 г. Комисията провежда обществени консултации относно стандарта на ЕС за „зелени“ облигации. На 6 юли 2021 г. Комисията представи законодателно предложение за стандарт за европейските екосъобразни („зелени“) облигации. — През октомври 2020 г. Съвместният изследователски център (СИЦ) на Комисията предоставя проект на критерии за финансови продукти на дребно, по които да бъдат класифицирани като устойчиви. След като бъдат разработени, критериите ще бъдат приети с решение на Комисията, което се очаква до края на 2021 г./началото на 2022 г. Работата по разработването на критерии на ЕС за екоетикетиране за финансови продукти на дребно продължава.
Действие 3: Насърчаване на инвестициите в проекти, свързани с устойчивото развитие	— Приемане на регламента за InvestEU през март 2021 г. и увеличаване на оптимизирането на разходите за климата в бюджета на ЕС на 30 %.
Действие 4: Включване на устойчивото развитие при предоставянето на	— В актуализираните насоки на ESMA се предвижда единствено, че включването на устойчивото развитие в инвестиционните съвети „би било добра практика“. — Делегираните регламенти относно вземането предвид на свързаните с устойчивото развитие предпочитания на клиента на

План за действие	Най-нови значими моменти
инвестиционни съвети	дребно във финансовите съвети са одобрени от Комисията на 21 април 2021 г. Те се отнасят до консултации в областта на инвестициите и застраховането.
Действие 5: Разработване на референтни показатели за устойчиво развитие	— С изменението на Регламента за бенчмарковете за климата от ноември 2019 г. се създават два вида референтни показатели: „климатичен преход на ЕС и „съответстващи на Парижкото споразумение“. В регламента се изисква също Комисията да оцени възможността за въвеждане на по-широк „ЕСУ бенчмарк“. — След публикуването на „Окончателен доклад на техническата експертна група относно референтните показатели за климата и оповестяването на информация за ЕСУ факторите“ на 17 юли 2020 г. Комисията приема делегирани актове, в които се формулира оповестяването на информация във връзка с екологичните, социалните и управленските фактори.
Действие 6: По-добро включване на устойчивото развитие в кредитните рейтинги и в проучванията на пазара	— През 2019 г. ESMA публикува технически съвети относно съображенията, свързани с устойчивото развитие, на пазара на кредитни рейтинги и насоки относно изискванията за оповестяване, приложими за агенциите за кредитен рейтинг. — През 2020 г. Комисията определя мозъчен тръст за извършване на изследване относно свързаните с устойчивото развитие рейтинги и проучвания. — Съгласно документа от обществената консултация относно обновената стратегия за финансиране за устойчиво развитие Комисията възнамерява да докладва до края на 2021 г. относно необходимостта от подобряване на регулаторната рамка във връзка с оповестяването на информация относно ЕСУ факторите от агенциите за кредитен рейтинг.
Действие 7: Изясняване на задълженията на институционалните инвеститори и на лицата, управляващи активи	— На 24 юли 2018 г. Комисията поиска от ЕНО да предоставят технически съвети относно евентуални изменения на делегираните актове по отношение на включването на рисковете за устойчивостта и факторите на устойчивостта в процедурите и организацията, контрола на продуктите и управлението от страна на някои финансови субекти (включително управителите на активи и институционалните инвеститори, застрахователните дружества, инвестиционните и застрахователните консултанти). — ЕНО публикуваха окончателния си доклад относно техническото становище за Комисията на 30 април 2019 г. — Делегираните регламенти относно интегрирането на рисковете за устойчивостта бяха одобрени от Комисията на 21 април 2021 г.

План за действие	Най-нови значими моменти
Действие 8: Включване на устойчивото развитие в пруденциалните изисквания	— След изменението през 2019 г. на Регламента за капиталовите изисквания ЕБО е задължен до юни 2025 г. да оцени степента на риска на активите или дейностите, изложени на социални и/или екологични рискове (физически рискове и рискове, свързани с прехода). Освен това съзакондателите са възложили на ЕБО да оцени до юни 2021 г. евентуалното включване на рисковете, свързани с ЕСУ, в процедурите за банков надзор. — Що се отнася до застрахователния сектор, Комисията е получила технически съвети от ЕЮРА относно включването на свързаните с устойчивото развитие рискове в пруденциалната рамка за застрахователните дружества, които са били взети предвид в делегираните актове или „мерките от ниво 2“, приети през април 2021 г. През септември 2019 г. ЕЮРА също предостави по-общо становище относно устойчивостта в „Платежоспособност II“. Комисията е в процес на извършване на преглед на мерките от ниво 1 и има за цел да го приключи през 2021 г. и за тази цел ще вземе предвид становището на ЕЮРА от 2019 г. — Рисковете за устойчивостта в банковия сектор, застрахователния сектор, управлението на активи и сектора на пенсионното осигуряване бяха предмет на организираната от Комисията обществена консултация през 2020 . относно обновената стратегия за финансиране за устойчиво развитие.
Действие 9: Засилване на корпоративното оповестяване на информация във връзка с устойчивото развитие	— През 2018 г., след призива на Комисията, Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG) създаде Европейската лаборатория за корпоративна отчетност. — През 2019 г. Комисията публикува насоки относно оповестяването на информация във връзка с климата въз основа на приноса на Техническата експертна група по финансирането за устойчиво развитие. — Заключениета от проверката за пригодност показват, че NFRD не отговаря адекватно на търсенето на информация от различни групи заинтересовани страни, главно инвеститори и организации на гражданското общество. Инвеститорите се нуждаят от по-добро разбиране за рисковете за устойчивостта. Някои от тях търсят финансови продукти, които активно са насочени към екологични и социални проблеми и съответно се нуждаят и от информация относно въздействията. Организациите на гражданското общество трябва да търсят отговорност от дружествата за тяхното въздействие и следователно трябва да имат достъп до тази информация. — През 2020 г. Европейската лаборатория публикува първия си доклад относно начина за подобряване на свързаната с климата отчетност. Комисията е възложила на Европейската лаборатория да извърши подготвителна работа във връзка с евентуални стандарти на ЕС за нефинансова отчетност. През април 2021 г. Комисията публикува Предложение за Директива за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, с която се изменя Директивата за оповестяване на нефинансова информация, подкрепено от Проверка за пригодност на рамката на ЕС за публично отчитане от страна на дружествата. — Планираният в плана за действие доклад на Комисията относно въздействието на МСФО 9 върху дългосрочните инвестиции не е изготвен. Комисията счита, че понастоящем подобен анализ не е целесъобразен поради преразгледаните правила за счетоводно

План за действие	Най-нови значими моменти
	третиране на финансовите активи от застрахователните предприятия. — През 2019 г. Европейският парламент и Съветът приеха регламент относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (SFDR). Съзакондателите изискват от европейските надзорни органи (ЕНО) да разработят до декември 2020 г. проекти на стандарти за информация и показатели, свързани с устойчивостта. През февруари 2021 г. ЕНО публикуваха проектите на регулаторни технически стандарти относно съдържанието и методологията на оповестяванията по SFDR, които, след одобрение от Комисията, следва да се прилагат от март 2021 г. До декември 2021 г. ЕНО трябва да подготвят и проект на стандарти за оповестяване на информация, свързана с неблагоприятното въздействие в областта на социалните въпроси, правата на човека, борбата с корупцията и подкупването. Едва тогава Комисията ще приеме тези правила в делегирани актове и актове за изпълнение. — На 6 юли 2021 г. Комисията прие делегиран акт за допълване на член 8 от Регламента за таксономията, в който се определят съдържанието, методологията и представянето на информацията, която трябва да бъде оповестена от финансовите и нефинансовите предприятия.
Действие 10: Насърчаване на устойчивото корпоративно управление и смекчаване на въздействието от краткосрочната ориентираност на капиталовите пазари	— През 2019 г. след искането на Комисията трите ЕНО публикуват своите доклади относно проблема с краткосрочната ориентираност при корпоративното вземане на решения. ESMA предлага подобрени правила за преодоляване на ненужната краткосрочна ориентираност на пазарите на ценни книжа; ЕБО призовава банките да обмислят дългосрочни хоризонти в своите стратегии и стопански дейности; ЕЮРА докладва относно възможен ненужния натиск за краткосрочна ефективност върху дружествата от страна на финансовите пазари. — През 2020 г. Комисията публикува Проучване относно изискванията за извършване на надлежна проверка по веригата на доставки, в което се представя информация относно необходимостта от въвеждане на нови задължителни изисквания, и Проучване относно задълженията на директорите и устойчивото корпоративно управление, в което се прави заключението, че до известна степен първопричините за краткосрочната ориентираност на предприятията са регулаторната рамка и пазарните практики. — Комисията информира през 2020 г., че за да включи ЕСУ факторите в бизнес стратегиите, през 2021 г. ще предложи нова инициатива относно устойчивото корпоративно управление.

Източник: ЕСП.

Приложение IV — Хронология на таксономията на ЕС

Източник: ЕСП.

Приложение V — Национални планове в областта на енергетиката и климата: приблизителни оценки и представяне на нуждите от инвестиции на държавите членки

Държави членки	Описание на нуждите от инвестиции	Размер на средствата
Австрия	Очакван обем на общите инвестиции за всяко измерение на Енергийния съюз за периода до 2030 г. В НПЕК липсва обща оценка на източниците за финансиране на необходимите инвестиции.	166—173 млрд. евро
Белгия	Предоставени нужди от инвестиции в шест области (цифров преход, киберсигурност, образование, здравеопазване, енергетика, мобилност); няма връзка между приблизителните оценки на нуждите и формулираните в окончателния НПЕК мерки	144—155 млрд. евро
България	Общо инвестиции , необходими през периода 2021—2030 г.; Липса на информация относно: вида на разходите и методологията за оценка; разбивка на разходите по измерения; и логиката в основата на модела и допусканията; дела на инвестиционните нужди, който ще се покрива от всеки източник.	42,7 млрд. евро
Хърватия	Приблизителна оценка на общите инвестиции през периода 2021—2030 г.; частичен анализ на инвестиционните разходи и източници	19 млрд. евро (141 млрд. хърватски куни)
Кипър	Приблизителна обща стойност на необходимите инвестиции (вкл. средства от ЕС, национално финансиране и частно финансиране)	1,4 млрд. евро
	Приблизителна оценка на необходимото финансиране (вкл. средства от ЕС и национално финансиране)	0,7 млрд. евро
Чехия	Приблизителна оценка на общите инвестиции ; липсва общ преглед на инвестиционните нужди и на финансирането; липсва информация за пазарните рискове.	0,038—0,19 млрд. евро (1—5 млрд. чешки крони)
Дания	Акумулирани публични и частни инвестиционни потоци в резултат на енергийното споразумение (домакинства, промишленост, електроенергия, газ и централно отопление)	13—24 млрд. евро (100—180 млрд. датски крони)
Естония	Необходими разходи в публичния сектор през периода 2021—2030 г. за изпълнение на мерки в енергийния сектор	226 млн. евро/годишно

Държави членки	Описание на нуждите от инвестиции	Размер на средствата
Финландия	В плана са предоставени приблизителни цифри за следните секторни инвестиционни нужди (железопътна инфраструктура, производство на биогорива, електроенергия от възобновяеми източници, груба приблизителна оценка на потреблението за електроенергийната мрежа). В плана не са включени всички предвидени необходими инвестиции за периода 2020—2030 г. В плана не е предоставена подробна информация за източниците на необходимите за постигането на целта инвестиции.	11 млрд. евро
Франция	Общо разходи (сгради, транспорт, енергийна и електроенергийна мрежа)	2019—2023 г.: 46 млрд. евро/годишно 2024—2028 г.: 64 млрд. евро/годишно 2029—2033 г.: 85 млрд. евро/годишно
Германия	Допълнителни инвестиции в програмата за действия в областта на климата в резултат на планираните политики и мерки в областта на преобразуването през периода 2021—2030 г. (в секторите на крайното потребление цифрата е 184 млрд. евро през същия период); в плана не е включена приблизителна оценка на инвестиционните нужди, които не са свързани с енергетиката, за сектори като селското стопанство и промишлеността	95,2 млрд. евро
Гърция	Приблизителни оценки на инвестициите в ключовите области на НПЕК за периода 2020—2030 г.; в плана липсва анализ на разликата между инвестиционните нужди и наличните източници на финансиране	43,8 млрд. евро
Унгария	През анализирания период 2016—2040 г. допълнителната изцяло намалена стойност на системата по сценария за среднопретеглената стойност	57 млрд. евро/20 401 млрд. унгарски форинта (средногодишна стойност 1,64 млрд. евро/582,9 млрд. евро)
Ирландия	В националния план за развитие за периода 2018—2027 г. са формулирани инвестиционните приоритети за действия в областта на климата за 10-годишния период; в окончателния НПЕК не са оценени общите инвестиционни нужди за постигане на целите и амбициите, определени съгласно сценария за среднопретеглената стойност, въпреки че се подчертава необходимостта от мобилизиране на частни инвестиции.	21,8 млрд. евро

Държави членки	Описание на нуждите от инвестиции	Размер на средствата
Италия	Между 2017 г. и 2030 г. кумулативни допълнителни инвестиции , необходими за националната енергийна система	180 млрд. евро
Латвия	Инвестиции, необходими за постигането на енергийните цели за 2030 г.	8,2 млрд. евро
Литва	Нужди от финансиране за планирани политики и мерки за периода 2021—2030 г. (енергийна ефективност, транспорт, селско и горско стопанство, промишленост, управление на водите, мерки за намаляване на парниковите газове, адаптиране към изменението на климата)	Общо необходими средства: 14 млрд. евро Нужда от публични средства: 9,8 млрд. евро
Люксембург	Инвестиции в енергийна ефективност и енергия от възобновяеми източници (различни сценарии), представени до 2040 г.; в плана не са включени други мерки за намаляване на парниковите газове, като например инвестиции в публичен транспорт; източниците на финансиране не са последователно свързани с целите на политиката; не се прави разлика между частните и публичните източници на финансиране. Ето защо не е възможно да се установи прякото въздействие на мерките по НПЕК върху публичните финанси.	7,95 млрд. евро
Малта	Общата ненамалена стойност , поета от правителството за периода 2018—2030 г. (инвестиционни разходи по сектори, инвестициите са разбити по технологии, годишни инвестиции в домакинствата); окончателният план включва разбивка на източниците на финансиране, но не е достатъчно подробен. По подразбиране националният бюджет е източникът на огромната част от финансирането, като при необходимост има възможност за финансиране от ЕС, без допълнителна информация относно дела на инвестиционните нужди, който може да бъде покрит с програми за финансиране на равнището на ЕС.	1,66 млрд. евро
Нидерландия	Кумулативни инвестиции за периода 2019—2030 г. (Клъстер: изградена среда, ново строителство, съществуващи нежилни сгради, съществуващи домове, мобилност, възобновяеми горива, насърчаване на електрически превозни средства, товарен транспорт, селско стопанство и земеползване, промишленост, производство на електроенергия и т.н.)	56—75 млрд. евро

Държави членки	Описание на нуждите от инвестиции	Размер на средствата
Полша	Инвестиционни нужди за периода 2021—2030 г.	около 195 млрд. евро
Португалия	Приблизителна оценка на общите и допълнителните инвестиции за неутралност на енергийния сектор в периода 2016—2030 г. (електроенергия, транспорт, строителство на сгради, други). В плана не е предоставена подробна информация за методологията, използвана за изготвяне на тези приблизителни оценки. Липсва информация за източниците от регионалните бюджети	Допълнителни: 10,8—14,7 млрд. евро Общо: 407—431 млрд. евро
Румъния	Стойност на общите инвестиции за периода 2021—2030 г. (потребление на енергия, електроцентрали, парни котли); планът съдържа частична оценка на инвестиционните нужди и разходи, източниците на финансиране и друга съответна информация.	около 150 млрд. евро
Словакия	Общи инвестиционни разходи за постигане на целите за възобновяемите енергийни източници; установените инвестиционни нужди не съответстват по всеобхватен начин на потенциалните източници на финансиране.	4,3 млрд. евро
	Санитаране на обществени сгради: обща очаквана сума на финансирането за мерките в публичния сектор за периода 2021—2030 г.	1,24 млрд. евро
	Инвестиционни разходи, свързани с декарбонизацията на производството на електроенергия	0,18 млрд. евро/годишно
	Инвестиционни разходи, свързани с декарбонизацията на производството на топлоенергия	0,25 млрд. евро/годишно
Словения	Преглед на общите инвестиционни нужди за периода 2021—2030 г. В плана не е предоставен всеобхватен преглед на остойностените източници на финансиране за всяка инвестиционна област. Също така не е анализирана допълняемостта на различните източници на финансиране. В плана не е включена оценка на инвестиционните източници на регионално равнище.	22 млрд. евро
Испания	Общо инвестиции , необходими за постигането на целите в интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г. (Икономия и ефективност, енергия от възобновяеми източници, мрежи и електрификация, други мерки)	241 млрд. евро

Държави членки	Описание на нуждите от инвестиции	Размер на средствата
Швеция	С изключение на капацитета за производство на електроенергия и инфраструктурата за разпределение, НПЕК не съдържа оценка на инвестиционните нужди или на източниците на финансиране, насочени към постигането на целите на Швеция в областта на климата и енергетиката.	14,5 млрд. евро (150 млрд. шведски крони)

Източник: ЕСП.

Приложение VI — Нова стратегия на Комисията за финансиране на прехода към устойчива икономика

През юли 2021 г. Комисията публикува „Стратегия за финансиране на прехода към устойчива икономика“, наречена по-късно „Стратегия за финансиране за устойчиво развитие, 2021 г.“. В този документ Комисията признава, че изпълнението на плана за действие от 2018 г. изисква работата да продължи и потвърждава ангажимента си да го изпълни. Комисията счита, че новият стратегически документ за насърчаване на финансирането за устойчиво развитие е необходим поради новия глобален контекст и променящото се разбиране за това кое е необходимо сега за постигане на целите за устойчивост.

Стратегията за финансиране за устойчиво развитие от 2021 г. определя следните четири основни области, в които са необходими допълнителни действия:

Финансиране на прехода към устойчиво развитие

Тази стратегия предоставя инструментите и политиките, чрез които стопанските субекти във всички сфери на икономиката могат да финансират своите планове за преход и да постигат цели в областта на климата и по-широки цели в областта на околната среда, независимо от изходната им позиция.

Приобщаване

Тази стратегия отговаря на нуждите на физическите лица и на малките и средните предприятия и им предоставя възможности за по-голям достъп до устойчиво финансиране.

Издръжливост и принос на финансовия сектор

В тази стратегия се посочва как самият финансов сектор може да допринесе за постигането на целите на Зеления пакт, като същевременно стане по-издръжлив на сътресения и се бори със заблуждаващите твърдения за екологосъобразност.

Глобална амбиция

Тази стратегия определя начините за насърчаване на международен консенсус относно една амбициозна глобална програма за финансиране за устойчиво развитие.

Източник: ЕСП въз основа на Европейската комисия.

В рамките на тези четири приоритета Комисията планира следните по-подробни действия за консолидиране и финализиране на рамката за финансиране за устойчиво развитие:

- 1) Помощ за стопанските субекти за финансиране на усилията им за преход (действие 1)
 - а) Признаване на усилията за преход по пътя към устойчивост
 - б) Включване в таксономията на ЕС на допълнителни дейности за устойчиво развитие, които все още не са обхванати от приетия делегиран акт
 - в) Разширяване на рамката на стандартите и етикетите за финансиране за устойчиво развитие

- 2) Подобряване на достъпа до финансиране за устойчиво развитие за физическите лица и по-малките предприятия (действие 2)
 - а) Даване на достъп на индивидуални инвеститори и МСП до възможности за финансиране за устойчиво развитие
 - б) Използване на възможностите, които цифровите технологии предлагат за финансиране за устойчиво развитие
 - в) Предлагане на по-голяма застрахователна защита от рискове, свързани с климата и околната среда
 - г) Подкрепа за надеждни социални инвестиции
 - д) По-голямо споделяне на риска между публичните и частните инвеститори, използване на инструменти за съобразено с околната среда бюджетиране от държавите членки и засилено интегриране на въпросите, свързани с климата и биологичното разнообразие, в бюджета на ЕС
- 3) Насърчаване на финансовия сектор да допринася за постигане на целите на Зеления пакт (действие 3, действие 4 и действие 5)
 - а) Повишаване на икономическата и финансовата издръжливост по отношение на рисковете за устойчивостта (финансово отчитане и счетоводство, кредитни рейтинги, управление на риска за устойчивостта от страна на банките и застрахователите, финансова стабилност)
 - б) Ускоряване на приноса на финансовия сектор към усилията за преход (i. оповестяване от страна на финансовите институции, доверителни задължения на инвеститорите, съпоставимост на научните изследвания и оценките от екологичен, социален и управленски характер, ii. мониторинг на рисковете от заблуждаващи твърдения за екосъобразност, измерване на капиталовите нужди и потоци)
- 4) Насърчаване на международен консенсус относно финансирането за устойчиво развитие (действие 6)
 - а) Участие в международни форуми
 - б) Използване на Международната платформа за финансиране за устойчиво развитие (IPSF)
 - в) Подпомагане за държави с нисък и среден доход

При подходящо изпълнение на следните действия и мерки от Стратегията за финансиране за устойчиво развитие от 2021 г. в бъдеще може да бъдат изпълнени някои от констатациите и препоръките в настоящия специален доклад:

Въпроси на констатациите и препоръките от настоящия специален доклад	Действия и мерки на Комисията във връзка със стратегията за финансиране за устойчиво развитие от 2021 г.
Приключване на мерките от плана за действие	1 (в): Комисията ще добави технически критерии за проверка за дейности за устойчиво развитие, които все още не са обхванати от първия делегиран акт на ЕС за таксономията в областта на климата.
	1 (г): Комисията ще приеме друг делегиран акт относно таксономията, обхващащ останалите четири екологични цели.
	3 (а): Комисията ще работи за създаването на стандарти за финансово отчитане, които адекватно да отразяват стандартите за рисковете за устойчивостта и ще насърчават отчитането на природния капитал.
	3 (б): Комисията ще предприеме действия, за да гарантира, че съответните екологични, социални и управленски рискове систематично се отразяват в кредитните рейтинги и рейтинговите перспективи по прозрачен начин.
	3 (в): Комисията ще предложи изменения на РКИ/ДКИ, за да се гарантира, че ЕСУ факторите са последователно включени в системите за управление на риска в банките.
	3 (г): Комисията ще предложи изменения в предстоящия преглед на Директивата „Платежоспособност II“ (2021 г.) с цел последователно включване на рисковете за устойчивостта в пруденциалната рамка за застрахователите.
Прецизиране на механизмите за съответствие и одит	4 (в): Комисията ще предприеме действия за подобряване на наличността, интегритета и прозрачността на пазарните проучвания и оценки от екологичен, социален и управленски характер.
	5 (а): Комисията ще даде възможност на надзорните органи да реагират на заблуждаващите твърдения за екосообразност и да наблюдават рисковете от такива заблуждаващи твърдения и ще оценява и преразглежда съществуващите инструменти за надзор и принудително прилагане, с които разполагат компетентните органи, с оглед да се гарантира, че надзорните правомощия, способности и задължения отговарят на тяхното предназначение, с подкрепата на европейските надзорни органи
Създаване на портфейл от проекти за устойчиво развитие	2 (а): Комисията ще се стреми да даде възможност на инвеститорите на дребно и МСП да получат достъп до възможности за финансиране за устойчиво развитие. — Програмата InvestEU ще осигури механизми за намаляване на риска, а стълбът за МСП на Програмата за единния пазар ще предоставя консултантски услуги за МСП чрез мрежата „Enterprise Europe“ и Инициативата за съвместните клъстери.
	2 (д): Комисията ще работи върху екологосъобразното бюджетиране и механизмите за споделяне на риска – Програмата InvestEU ще осигури капацитет за поемане на риск и подкрепа за

Въпроси на констатациите и препоръките от настоящия специален доклад	Действия и мерки на Комисията във връзка със стратегията за финансиране за устойчиво развитие от 2021 г.
	свързаните с това консултантски инициативи на групата на ЕИБ, националните насърчителни банки и други финансови институции.
Последователно прилагане на принципа „ненанасяне на значителни вреди“ и критериите от таксономията на ЕС във всички области на бюджета на ЕС	2 (д): Комисията ще работи върху екологосъобразното бюджетиране и механизмите за споделяне на риска. — Комисията се ангажира да изготви актуализирани и усъвършенствани методологии за проследяване както в областта на климата, така и в областта на биологичното разнообразие. Тези методологии за проследяване ще бъдат от ключово значение за мониторинга на съответствието на разходите за климата и биологичното разнообразие по многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. с амбицията на ЕС.
Мониторинг и докладване относно плана за действие „Финансиране за устойчив растеж“ и бъдещата стратегия	5 (б): Комисията ще разработи надеждна рамка за мониторинг за измерване на напредъка, който постига финансовата система на ЕС. 5 (в): Комисията ще подобри сътрудничеството между органите, за да работи за общ подход за мониторинг на един плавен преход и мониторинг на привеждането на финансовата система на ЕС в съответствие с целите на Зеления пакт.

Източник: ЕСП.

Акроними и съкращения

ДОНИ: Директива за оповестяването на нефинансова информация

ЕГВР: Експертна група на високо равнище

ЕИБ: Европейска инвестиционна банка

ЕС: Европейски съюз

ЕСУ: Фактори от екологичен, социален или управленски характер

ЕФСИ: Европейски фонд за стратегически инвестиции

ЕЦБ: Европейска централна банка

МВУ: Механизъм за възстановяване и устойчивост

МСФО: Международни стандарти за финансово отчитане

МФР: Многогодишна финансова рамка

НПЕК: Национални планове в областта на енергетиката и климата

СИЦ: Съвместен изследователски център

СТЕ на ЕС: Схема на ЕС за търговия с емисии

ТЕГ: Техническа експертна група

ECRL: Европейската лаборатория за корпоративна отчетност

EFrag: Европейска консултативна група за финансова отчетност

ESMA: Европейски орган за ценни книжа и пазари

GHG: Парников газ

Речник на термините

Адаптиране към изменението на климата: Намаляване на уязвимостта на държавите и общностите към изменението на климата чрез увеличаване на способността за абсорбиране на последиците от него.

Действия в областта на климата: Действия за борба с изменението на климата и въздействието от него.

Европейски зелен пакт: Стратегия на ЕС за растеж, приета през 2019 г., чиято цел е ЕС да стане неутрален по отношение на климата до 2050 г.

Екологични, социални и управленски фактори: Набор от стандарти, използвани от инвеститорите и другите заинтересовани страни за оценка на нефинансовите резултати на дадено дружество.

Заблуждаваща информация за безвредност за околната среда: Твърдение без основание, че даден продукт подкрепя околната среда и отговаря на екологичните стандарти.

Изменение на климата: Промените в климатичната система на Земята, които водят до нови дългосрочни метеорологични модели.

Инвестиции, свързани с устойчивото развитие: Инвестиции в икономическа дейност, които допринасят за постигането на екологична или социална цел, при условие че тази инвестиция не нанася значителна вреда на никоя от тези цели и че инвестиращото дружество следва практики за добро управление.

Краткосрочна ориентираност: Съсредоточаване от ръководителите на предприятия и от финансовите пазари върху краткосрочни хоризонти, като се дава приоритет на интереси на акционерите в краткосрочен план пред дългосрочното развитие на фирмата.

Неутралност по отношение на климата: Ситуация, при която човешките дейности не водят до нетен ефект върху климата.

Отчетност във връзка с устойчивото развитие: Отчитане от дадено дружество или организация за икономическото, екологичното и социалното въздействие на техните дейности и излагането им на риск, свързан с устойчивото развитие.

Парникови газове: Газове в атмосферата, например въглероден диоксид или метан, които поглъщат и излъчват лъчения, като задържат топлината и така затоплят земната повърхност чрез т. нар. „парников ефект“.

Принцип за ненанасяне на значителни вреди: Принцип, при който икономическите дейности не могат да застрашават значително екологичните или социалните цели.

Проследяване на разходите, свързани с климата: Мониторинг на напредъка за постигане на целите по отношение на разходите за действия в областта на климата.

Рискове, свързани с устойчивостта: Събитие или условие от екологично, социално или управленско естество, което, ако настъпи, може да причини действително или потенциално съществено отрицателно въздействие върху стойността на инвестицията.

Свързан с климата риск: Потенциални отрицателни последици както от изменението на климата, така и от прехода към общество с ниски емисии.

Смекчаване на последиците от изменението на климата: Намаляване или ограничаване на емисиите на парникови газове поради въздействието им върху климата.

Таксономия на ЕС: Система на ЕС за класификация, която определя степента на екологосъобразност на икономическите дейности.

Устойчиво развитие: Подход за развитие, който взема предвид дългосрочни изисквания, като например устойчивост на резултатите, опазване на околната среда и природните ресурси, социално и икономическо равенство.

Финансиране за устойчиво развитие: Включването на екологични, социални и управленски фактори в стопанските и инвестиционните решения във финансовия сектор.

InvestEU: Механизъм за подкрепа на инвестициите с цел мобилизиране на частни инвестиции за проекти от стратегическо значение за ЕС. През 2021 г. той наследява ЕФСИ.

Отговори на Комисията и на ЕИБ

<https://www.eca.europa.eu/bg/Pages/DocItem.aspx?did=59378>

Хронология

<https://www.eca.europa.eu/bg/Pages/DocItem.aspx?did=59378>

Одитен екип

Специалните доклади на ЕСП представят резултатите от нейните одити на политиките и програмите на ЕС или теми, свързани с управлението, в конкретни бюджетни области. ЕСП подбира и разработва одитните си задачи така, че те да оказват максимално въздействие, като отчита рисковете за изпълнението или съответствието, проверявания обем приходи или разходи, предстоящите промени, както и политическия и обществен интерес.

Настоящият одит на изпълнението беше извършен от Одитен състав V „Финансиране и административно управление на ЕС“, с ръководител Tony Murphy — член на ЕСП. Одитът беше ръководен от Eva Lindström, член на ЕСП, с подкрепата на Katharina Bryan — началник на кабинета, и Andrzej Robaszewski — икономист в кабинета; Ralph Otte — главен ръководител; Martin Puc — ръководител на задача; Tomasz Plebanowicz — заместник-ръководител на задача; James Mcquade, Laura Kaspar, Dana Šmíd Foltýnová, Mircea-Cristian Martinescu и Jan Olšakovský — одитори. Jesús Nieto Muñoz предостави подкрепа за илюстрациите. Adrian Williams предостави езикова подкрепа; Valérie Tempez-Erasmi и Monika Elsner осигуриха секретарска подкрепа.

Eva Lindström

Katharina Bryan

Andrzej Robaszewski

Ralph Otte

Martin Puc

Tomasz Plebanowicz

Laura Kaspar

Jan Olšakovský

Jesús Nieto Muñoz

Adrian Williams

Monika Elsner

АВТОРСКО ПРАВО

© Европейски съюз, 2021 г.

Политиката на ЕСП относно повторната употреба се изпълнява в съответствие с [Решение № 6-2019 на Европейската сметна палата](#) относно политиката за свободно достъпни данни и повторната употреба на документи.

Освен ако не е посочено друго (напр. в отделни известия за авторските права), съдържанието на информацията на ЕСП, притежавана от ЕС, е лицензирано по [„Creative Commons Attribution 4.0 International“ \(CC BY 4.0\)](#). Това означава, че повторното използване е позволено, при условие че са посочени първоначалните източници и извършените промени. Лицето, което използва информацията повторно, следва да не изменя първоначалния смисъл или послание на документа. ЕСП не носи отговорност за последствия, възникнали в резултат на повторното използване.

Уреждането на допълнителни права в случаите, когато дадено съдържание изобразява разпознаваеми частни лица, например на снимки на персонала на ЕСП или фотографии, включващи трети страни, е Ваша отговорност. В случаите, когато е получено разрешение, то отменя и заменя горепосоченото общо разрешение и ясно посочва всички ограничения при употребата.

За да използвате или възпроизвеждате съдържание, което не е собственост на ЕС, е възможно да е необходимо да поискате разрешение директно от носителите на авторските права.

Фигури 1, 2, 3, 4, 6, таблицата на приложение II, приложение VI: Иконите са направени с [Pixel perfect](#) от <https://flaticon.com>.

Софтуер или документи, обхванати от правата на индустриална собственост, като патенти, търговски марки, регистрирани дизайни, лого и наименования, са изключени от политиката на ЕСП за повторна употреба и не са Ви преотстъпени.

Всички уебсайтове на институциите на Европейския съюз, включени в домейна europa.eu, съдържат връзки към уебсайтове на трети страни. Тъй като ЕСП не контролира съдържанието им, моля, запознайте се с тяхната политика за поверителност на данните и с политиката за авторските права.

Използване на логото на Европейската сметна палата

Логото на Европейската сметна палата не може да бъде използвано без предварително разрешение от нейна страна.

PDF	ISBN 978-92-847-6607-9	ISSN 1977-5814	doi:10.2865/128434	QJ-AB-21-020-BG-N
HTML	ISBN 978-92-847-6584-3	ISSN 1977-5814	doi:10.2865/224163	QJ-AB-21-020-BG-Q

Преходът към икономика с нулеви нетни емисии ще изисква значителни публични и частни инвестиции. ЕСП провери дали Комисията предприема правилните действия за пренасочване на финансиране към инвестиции, свързани с устойчивото развитие. Заключаваме, че са необходими повече последователни действия от страна на ЕС. Въпреки че Комисията правилно е съсредоточила действията си върху повишаването на прозрачността на пазара, тя не е допълнила тези действия с мерки по отношение на разходите, произтичащи от икономически дейности, свързани с неустойчиво развитие, а много действия са били забавени. Освен това е необходимо Комисията да прилага последователни критерии при определянето на устойчивостта на инвестициите от бюджета на ЕС и да насочва по-добре усилията за създаване на възможности за инвестиции, свързани с устойчивото развитие. Докладът може да бъде използван при изпълнението на Стратегията за финансиране на прехода към устойчива икономика от 2021 г.

Специален доклад на ЕСП съгласно член 287, параграф 4, втора алинея от ДФЕС.

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Служба за публикации
на Европейския съюз

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Тел. +352 4398-1

За запитвания: eca.europa.eu/bg/Pages/ContactForm.aspx
Уебсайт: eca.europa.eu
Туитър: @EUAuditors